

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-128-08

Druk nr 950

Warszawa, 11 września 2008 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie niektórych ustaw w związku
z wdrażaniem funduszy strukturalnych
i Funduszu Spójności.**

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanej regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Rozwoju Regionalnego.

(-) Donald Tusk

U S T A W A

z dnia

o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrażaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.²⁾) w art. 90t wprowadza się następujące zmiany:

1) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Na realizację programów, o których mowa w ust. 1, jednostki samorządu terytorialnego przeznaczają środki własne, a także mogą przeznaczać środki publiczne, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych.”;

2) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. W przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające

eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437, z późn. zm.³⁾) art. 23a otrzymuje brzmienie:

„Art. 23a. Dział rozwój regionalny obejmuje sprawy:

- 1) programowania i koordynacji polityki rozwoju, w szczególności opracowywania projektów strategii rozwoju;
- 2) programowania i realizacji polityki regionalnej;
- 3) opracowywania dokumentów programowych z zakresu społeczno-gospodarczego rozwoju kraju, w tym będących podstawą do pozyskiwania środków rozwojowych z Unii Europejskiej i z innych źródeł zagranicznych;
- 4) wykonywania, o ile ustawa nie stanowi inaczej, zadań państwa członkowskiego określonych w przepisach Unii Europejskiej dotyczących funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności;
- 5) opracowywania analiz i prognoz rozwoju społeczno-gospodarczego, regionalnego i przestrzennego, w tym raportu o rozwoju społeczno-gospodarczym, regionalnym i przestrzennym kraju;
- 6) opiniowania zgodności rządowych strategii i programów rozwoju, w rozumieniu przepisów

o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ze średniookresową strategią rozwoju kraju;

- 7) zarządzania programami współfinansowanymi z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, w tym sektorowymi programami operacyjnymi, z wyjątkiem programów zarządzanych przez zarządy województw, ministra właściwego do spraw rozwoju wsi oraz ministra właściwego do spraw rybołówstwa;
- 8) zawierania, kontrolowania realizacji i rozliczania kontraktów wojewódzkich;
- 9) współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami je zrzeszającymi, a także z partnerami społeczno-gospodarczymi, w zakresie dotyczącym rozwoju społeczno-gospodarczego, regionalnego i przestrzennego kraju.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590, z późn. zm.⁴⁾) w art. 11:

1) ust. 1b otrzymuje brzmienie:

„1b. W strategii rozwoju województwa wydziela się okres niewykraczający poza okres objęty aktualnie obowiązującą średniookresową strategią rozwoju kraju.”;

2) w ust. 1c uchyla się pkt 4 i 5;

3) po ust. 1c dodaje się ust. 1d w brzmieniu:

„1d. Strategia rozwoju województwa uwzględnia cele średniookresowej strategii rozwoju kraju, krajowej strategii rozwoju regionalnego, a także odpowiednich strategii ponadregionalnych oraz jest spójna z planem zagospodarowania przestrzennego województwa.”;

4) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Strategia rozwoju województwa jest realizowana przez programy wojewódzkie i regionalny program operacyjny, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658 oraz z 2007 r. Nr 140, poz. 984).

4. Samorząd województwa może występować o dofinansowanie realizacji programów wojewódzkich i regionalnego programu operacyjnego środkami budżetu państwa i środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej oraz innymi środkami pochodzącymi ze źródeł zagranicznych, w trybie określonym w odrębnych przepisach.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206, z późn. zm.⁵⁾):

1) w art. 18a dodaje się pkt 8 w brzmieniu:

„8) ustalanie i nakładanie korekt finansowych, o których mowa w art. 39 rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999, z dnia 21 czerwca 1999 r. wprowadzającego ogólne przepisy dotyczące funduszy struktural-

nych (Dz. Urz. WE L 161 z 26.06.1999, L 198 z 21.07.2001 oraz L 158 z 27.06.2003; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 14, t. 1, str. 31).”;

2) po art. 23 dodaje się art. 23a w brzmieniu:

„Art. 23a. Do zadań wojewody związanych z realizacją regionalnego programu operacyjnego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2, należy:

- 1) kontrola realizacji projektów, w tym trwałości projektów, ich rezultatów i oddziaływania;
- 2) przygotowywanie sprawozdań z realizacji projektów i programu operacyjnego w województwie oraz wniosków o płatność, w tym sprawozdania końcowego z realizacji programu operacyjnego w województwie i wniosków o płatność końcową;
- 3) odzyskiwanie od beneficjentów nieprawidłowo wykorzystanego lub pobranego dofinansowania;
- 4) nadzór nad przestrzeganiem przez beneficjentów zasad dotyczących informacji i promocji;
- 5) archiwizacja dokumentów związanych z wdrażaniem programu operacyjnego, w tym przechowywanie zabezpieczeń wnoszonych przez beneficjentów, przez okres wymagany zgodnie z umową o dofinansowanie;

- 6) przygotowywanie i udostępnianie informacji, związanych z programem operacyjnym, podmiotom uprawnionym do wykonywania czynności kontrolnych i ewaluacyjnych.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5 w ust. 3 w pkt 3a lit. c otrzymuje brzmienie:
„c) Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy;”;
- 2) w art. 106 w ust. 2 pkt 3a otrzymuje brzmienie:
„3a) realizację programów, projektów i zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, 3a i 4, zwane dalej „dotacjami rozwojowymi”;
- 3) po art. 106 dodaje się art. 106a w brzmieniu:
„Art. 106a. Minister Finansów przekazuje do centralnej bazy danych Komisji Europejskiej, o której mowa w art. 95 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich (Dz. Urz. UE L 248 z 16.09.2002, str. 1), informacje dotyczące podmiotów, wymienionych w art. 93 ust. 1 lit. e tego rozporządzenia.”;
- 4) w art. 117 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

- „6. Programy wieloletnie podlegają zaopiniowaniu przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, z wyjątkiem programów wieloletnich odnoszących się do obronności i bezpieczeństwa państwa.”;
- 5) w art. 125 w ust. 1 po pkt 2 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
- „3) samorządom województw – o kwotach dotacji rozwojowej na realizację programów operacyjnych, dla których samorzady województw są instytucją zarządzającą lub pośredniczącą”;
- 6) w art. 157 ust. 8a i 8b otrzymują brzmienie:
- „8a. Rada Ministrów w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3, może:
- 1) wskazać środki finansowe, o których mowa w ust. 2 pkt 2, przeznaczone na:
 - a) integrację społeczną,
 - b) poprawę jakości kształcenia,
 - c) rozwój potencjału adaptacyjnego pracowników i przedsiębiorstw– w ramach programów operacyjnych realizowanych z udziałem Europejskiego Funduszu Społecznego, do których nie stosuje się przepisów ust. 7 i 8, uwzględniając rodzaje beneficjentów, rodzaje projektów oraz procedury stosowane przy ich realizacji;
 - 2) wskazać, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, środki finansowe, o których mowa w ust. 2

pkt 2, przeznaczone na finansowanie programów, projektów i zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 – 3a, innych niż wymienione w pkt 1, do których nie stosuje się przepisów ust. 7 i 8, uwzględniając rodzaje beneficjentów realizujących projekty, rodzaje projektów oraz procedury stosowane przy ich realizacji, mając na uwadze sprawne funkcjonowanie programu, projektu lub zadania.

8b. Środki finansowe, o których mowa w ust. 8a, pozostają na rachunkach beneficjentów realizujących projekty lub zadania z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 – 3a, i mogą być wydatkowane w terminach określonych w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3.”;

7) w art. 188 ust. 1a i 1b otrzymują brzmienie:

„1a. Zarząd województwa może dokonywać zmian w planie dochodów i wydatków budżetu samorządu województwa w zakresie środków przeznaczonych na realizację programów operacyjnych, dla których samorząd województwa jest instytucją zarządzającą lub pośredniczącą.

1b. Zmiany, o których mowa w ust. 1a, nie mogą powodować zmniejszenia lub zwiększenia dochodów i wydatków majątkowych budżetu samorządu województwa w zakresie środków na realizację programów operacyjnych przekazanych samorządowi w formie dotacji rozwojowej.”;

8) w art. 200 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Środki, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 – 4, są gromadzone na wyodrębnionych rachunkach bankowych.”;

9) w art. 202:

a) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Środki przeznaczone na realizację programów i projektów, z udziałem środków, o których mowa w ust. 1, mogą być wykorzystane na:

1) finansowanie wydatków państwowych jednostek budżetowych przeznaczonych na realizację programów lub projektów;

2) dotacje rozwojowe dla jednostek sektora finansów publicznych oraz innych podmiotów będących beneficjentami tych środków, a także dla instytucji pośredniczących oraz podmiotów, którym w ramach programu finansowanego z udziałem tych środków, została powierzona realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów;

3) finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej zgodnie z odrębnymi przepisami.

3. Dotacje rozwojowe mogą być przekazywane z budżetu państwa lub z budżetu samorządu województwa w formie zaliczki lub zwrotu wydatków poniesionych na realizację programu, projektu lub zadania z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, 3a i 4.”,

b) dodaje się ust. 4 – 8 w brzmieniu:

- „4. Dotacje rozwojowe mogą być przekazywane beneficjentom projektów także za pośrednictwem instytucji pośredniczących oraz przez podmioty, którym w ramach programów została powierzona realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów.
5. Środki dotacji rozwojowej przekazane instytucjom pośredniczącym lub podmiotom, którym w ramach programów została powierzona realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów, są gromadzone na wyodrębnionych rachunkach bankowych przeznaczonych do obsługi tych środków.
6. Dotacje rozwojowe, o których mowa w ust. 4, nie stanowią przychodów instytucji pośredniczących lub podmiotów, którym w ramach programów została powierzona realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów.
7. Dotacje rozwojowe stanowią przychody instytucji pośredniczących lub podmiotów, którym w ramach programów została powierzona realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów, w części, w jakiej środki te są przeznaczone na realizację projektów przez te instytucje.
8. Odsetki od środków otrzymanych, w ramach dotacji rozwojowej w formie zaliczki, przez samorząd województwa, działający jako instytucja zarządzająca w ramach regionalnego programu operacyj-

nego lub jako instytucja pośrednicząca w ramach krajowego programu operacyjnego, są przeznaczone na realizację odpowiednio regionalnego lub krajowego programu operacyjnego, jako wkład własny samorządu województwa.”;

10) uchyla się art. 203 i 204;

11) art. 205 otrzymuje brzmienie:

„Art. 205. 1. Samorząd województwa otrzymuje z budżetu państwa dotację rozwojową na realizację regionalnego programu operacyjnego, w ramach którego działa jako instytucja zarządzająca lub krajowego programu operacyjnego, w ramach którego działa jako instytucja pośrednicząca.

2. Dotacja, o której mowa w ust. 1, stanowi dochód samorządu województwa i może być przeznaczona na:

1) realizację projektów samorządu województwa;

2) dotacje rozwojowe dla beneficjentów programów, instytucji pośredniczących oraz dla podmiotów, którym w ramach programów została powierzona realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów, w tym jednostek samorządu terytorialnego.

3. Dotacje rozwojowe mogą być przekazywane beneficjentom regionalnych programów ope-

racyjnych także za pośrednictwem instytucji pośredniczących oraz przez podmioty, którym w ramach programów została powierzona realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów.

4. Środki dotacji rozwojowej, o której mowa w ust. 3, przekazane instytucjom pośredniczącym lub podmiotom, którym w ramach programów została powierzona realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów, są gromadzone na wyodrębnionych rachunkach bankowych przeznaczonych do obsługi tych środków.
5. Dotacje rozwojowe, o których mowa w ust. 3, nie stanowią przychodów instytucji pośredniczących lub podmiotów, którym w ramach programów została powierzona realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów.
6. Dotacje rozwojowe stanowią przychód instytucji pośredniczących lub podmiotów, którym w ramach programów została powierzona realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów, w części, w jakiej środki te są przeznaczone na realizację projektów przez te instytucje.
7. Kwota dotacji, o której mowa w ust. 1, nie może być wyższa niż limit wydatków, o którym mowa w art. 99 ust. 2 pkt 6.

8. Do dotacji rozwojowych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, stosuje się odpowiednio art. 144 i 157.”;

12) w art. 206 uchyla się ust. 4 i 5;

13) w art. 209:

a) w ust. 2:

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) harmonogram dokonywania wydatków w ramach programu lub zadania, obejmujący okres co najmniej jednego kwartału;”;

– po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) zasady rozliczania odsetek bankowych od przekazanych środków dotacji rozwojowej w formie zaliczki;”;

– pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) warunki rozwiązania umowy, w tym w szczególności ze względu na nieprawidłowości występujące w trakcie realizacji programu lub projektu, jeżeli charakter nieprawidłowości czyni niemożliwym lub niecelowym dalszą realizację postanowień umowy;”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Przepis ust. 2 pkt 6 nie ma zastosowania do beneficjenta dotacji rozwojowej będącego jednostką sektora finansów publicznych albo fundacją, której jedynym fundatorem jest Skarb Państwa, a także do Banku Gospodarstwa Krajowego.”;

14) w art. 210 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Dotacje przekazane na finansowanie projektów realizowanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, 3a i 4, podlegają rozliczeniu nie później niż w terminie 60 dni od dnia zakończenia realizacji projektu.”;

15) w art. 211:

a) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do jednostek samorządu terytorialnego.

4. W przypadku stwierdzenia okoliczności, o których mowa w ust. 1, instytucja zarządzająca albo instytucja pośrednicząca, wydaje decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki.”,

b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a i 4b w brzmieniu:

„4a. Instytucja zarządzająca lub instytucja pośrednicząca może, na podstawie porozumienia lub umowy, o których mowa w art. 27 i 32 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, upoważnić instytucję wdrażającą, będącą jednostką sektora finansów publicznych, do wydawania decyzji, o której mowa w ust. 4.

4b. Od decyzji, o której mowa w ust. 4, wydanej przez instytucję pośredniczącą lub instytucję wdrażającą, o której mowa w ust. 4a, beneficjent może złożyć odwołanie do właściwej instytucji

zarządzającej; w przypadku wydania decyzji w pierwszej instancji przez instytucję zarządzającą, beneficjent może zwrócić się do tej instytucji z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.”,

c) dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. Decyzji, o której mowa w ust. 4, nie wydaje się w stosunku do państwowych jednostek budżetowych. Przepisów ust. 1, 2 i 5 – 7 nie stosuje się do tych jednostek.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658 oraz z 2007 r. Nr 140, poz. 984) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Ustawy nie stosuje się do programów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i Europejskiego Funduszu Rybackiego, z wyłączeniem przepisów rozdziałów 1, 2 i 7.”;

2) art. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„Art. 2. Przez politykę rozwoju rozumie się zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju, spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podniesienia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej.

Art. 3. Politykę rozwoju prowadzą:

- 1) Rada Ministrów;
- 2) samorząd województwa;
- 3) samorząd powiatowy i gminny.”;

3) po art. 3 dodaje się art. 3a w brzmieniu:

„Art. 3a. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego koordynuje realizację strategii rozwoju współfinansowanych ze środków budżetu państwa lub środków rozwojowych pochodzących z Unii Europejskiej lub z innych źródeł zagranicznych przez:

- 1) podejmowanie inicjatyw w zakresie programowania strategicznego, w tym polityki rozwoju;
- 2) programowanie i realizację polityki regionalnej;
- 3) okresową ocenę realizacji strategii, o których mowa w art. 9, w odniesieniu do celów i priorytetów średniookresowej strategii rozwoju kraju, oraz przedstawianie opinii o zgodności strategii i programów ze średniookresową strategią rozwoju kraju;
- 4) monitorowanie i ocenę rozwoju kraju w ujęciu regionalnym i przestrzennym oraz przedstawianie Radzie Ministrów rekomendacji w tym zakresie;
- 5) opracowywanie raportu o rozwoju społeczno-gospodarczym, regionalnym oraz prze-

strzennym, o którym mowa w art. 35b, wraz z rekomendacjami dla polityki rozwoju;

6) wyznaczanie obszarów problemowych o znaczeniu krajowym i ponadregionalnym wymagających interwencji państwa;

7) inne instrumenty określone w odrębnych ustawach.”;

4) w art. 4:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Politykę rozwoju prowadzi się na podstawie strategii rozwoju, przy pomocy programów służących osiągnięciu celów, o których mowa w art. 2, z wykorzystaniem środków publicznych.”,

b) uchyla się ust. 2,

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Polityka rozwoju może być prowadzona również na podstawie instrumentów prawnych i finansowych określonych w odrębnych przepisach.”;

5) w art. 5:

a) po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) instytucja audytowa – organ administracji publicznej funkcjonalnie niezależny od instytucji zarządzającej oraz instytucji certyfikującej, wyznaczony dla każdego programu operacyjnego i odpowiedzialny za weryfikację skutecznego działania systemu zarządzania i kontroli; instytucja audytowa wykonuje zadania, o których mowa w art. 62 rozporządzenia Rady (WE)

nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999;”;

- b) uchyla się pkt 8,
- c) uchyla się pkt 10,
- d) pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„11) system realizacji – zasady i procedury obowiązujące instytucje uczestniczące w realizacji strategii rozwoju oraz programów, obejmujące zarządzanie, monitoring, ewaluację, kontrolę i sprawozdawczość oraz sposób koordynacji działań tych instytucji; system realizacji określa również środki odwoławcze przysługujące wnioskodawcy w trakcie naboru projektów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 3.”;

6) w art. 6:

- a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Projekty strategii rozwoju podlegają konsultacjom z jednostkami samorządu terytorialnego, partnerami społecznymi i gospodarczymi oraz z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

2. Podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju ogłasza w dzienniku o zasięgu krajowym oraz na swojej stronie internetowej informację o konsultacjach, a w szczególności zaproszenie do uczestnictwa w procesie konsultacji, miejsce i tematy

spotkań i konferencji oraz adres strony internetowej, na której zamieszczono projekt strategii rozwoju, z zastrzeżeniem ust. 2a.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W przypadku projektu strategii rozwoju o charakterze regionalnym podmiot ogłasza informację o konsultacjach w dzienniku o zasięgu krajowym lub regionalnym oraz na swojej stronie internetowej.”;

7) po art. 6 dodaje się art. 6a w brzmieniu:

„Art. 6a. Przy opracowywaniu projektu strategii rozwoju i programów uwzględnia się przepisy dotyczące udziału społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocen oddziaływania na środowisko, przeprowadzając postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w przypadkach wymaganych przez te przepisy.”;

8) uchyla się art. 7 i 8;

9) art. 9 – 12 otrzymują brzmienie:

„Art. 9. Strategiami rozwoju są:

1) długookresowa strategia rozwoju kraju – dokument określający główne trendy, wyzwania, i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmujący okres co najmniej 15 lat;

- 2) średniookresowa strategia rozwoju kraju – dokument określający podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym, obejmujący okres 4 – 10 lat, realizowany przez strategię rozwoju oraz przy pomocy programów, z uwzględnieniem okresu programowania Unii Europejskiej;
- 3) inne strategie rozwoju – dokumenty określające podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju w danych obszarach wskazanych w średniookresowej strategii rozwoju kraju, odnoszące się do rozwoju regionów, rozwoju przestrzennego, sektorów lub dziedzin, realizowane przy pomocy programów.

Art. 10. 1. Długookresowa strategia rozwoju kraju zawiera w szczególności:

- 1) główne trendy i wyzwania, wynikające zarówno z rozwoju wewnętrznego kraju, jak i zmian w jego otoczeniu zewnętrznym;
- 2) kompleksową społeczno-gospodarczą koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej z uwzględnieniem wymiaru społecznego, gospodarczego, środowiskowego, terytorialnego i instytucjonalnego;
- 3) scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego, uwzględniające cele i zasady zrównoważonego rozwoju;

- 4) uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne przestrzennego rozwoju kraju;
 - 5) cele, kierunki i priorytety przestrzennego rozwoju i zagospodarowania kraju oraz sposoby ich realizacji.
2. Długookresowa strategia rozwoju kraju w zakresie rozwoju przestrzennego określa również w szczególności:
- 1) podstawowe elementy struktury przestrzennej kraju;
 - 2) zasady realizacji i koordynacji polityk zmierzających do zapewnienia ładu przestrzennego;
 - 3) rekomendacje do uwzględnienia w średniookresowej strategii rozwoju kraju, w tym wskazania obszarów problemowych o znaczeniu krajowym.
3. Długookresowa strategia rozwoju kraju uwzględnia zobowiązania i uwarunkowania wynikające z członkostwa w Unii Europejskiej.

- Art. 11. 1. Projekt długookresowej strategii rozwoju kraju jest opracowywany i uzgadniany przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, we współpracy z właściwymi ministrami.
2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przedstawia Radzie Ministrów projekt długookresowej strategii rozwoju kraju na kolejny okres, co najmniej 12 miesięcy przed

upływem okresu objętego poprzednią długookresową strategią rozwoju kraju.

3. W czasie trwania procedury opracowywania i uzgadniania długookresowej strategii rozwoju kraju Sejm i Senat mogą przeprowadzić debatę na temat polityki rozwoju.
4. Długookresowa strategia rozwoju kraju jest przyjmowana przez Radę Ministrów w drodze uchwały.
5. Prezes Rady Ministrów informuje Sejm i Senat o przyjęciu przez Radę Ministrów długookresowej strategii rozwoju kraju.

Art. 12. 1. Rada Ministrów może zobowiązać ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego do przedstawienia projektu zaktualizowanej długookresowej strategii rozwoju kraju w każdym terminie.

2. Do aktualizacji długookresowej strategii rozwoju kraju stosuje się art. 11 ust. 1 i 3 – 5.”;

10) po art. 12 dodaje się art. 12a w brzmieniu:

Art. 12a. 1. Średniookresowa strategia rozwoju kraju zawiera w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej, regionalnej i przestrzennej kraju, z uwzględnieniem stanu środowiska;
- 2) prognozę trendów rozwojowych w okresie objętym strategią;

- 3) informację o sposobie uwzględnienia rekomendacji wynikających z raportu ewaluacyjnego, zawierającego szacunkową ocenę skutków strategii, sporządzonego przed rozpoczęciem jej realizacji;
 - 4) określenie celów strategicznych w okresie realizacji strategii w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym;
 - 5) wskaźniki realizacji;
 - 6) określenie kierunków polityki państwa służących osiągnięciu celów strategicznych polityki rozwoju;
 - 7) wyznaczenie obszarów problemowych o znaczeniu krajowym i ponadregionalnym wymagających interwencji państwa;
 - 8) założenia systemu realizacji oraz ram finansowych.
2. Średniookresowa strategia rozwoju kraju może ustalać strategiczne zadania państwa i zasady uwzględniania ich w programach.
 3. Średniookresowa strategia rozwoju kraju uwzględnia ustalenia zawarte w długookresowej strategii rozwoju kraju.
 4. Przepisy art. 11 ust. 1 i 3 – 5 oraz art. 12 stosuje się odpowiednio.
 5. Prezes Rady Ministrów przekazuje Sejmowi i Senatowi, do dnia 31 lipca każdego roku,

informację o realizacji średniookresowej strategii rozwoju kraju, z uwzględnieniem stopnia osiągnięcia celów długookresowej strategii rozwoju kraju w roku poprzednim.

6. Średniookresowa strategia rozwoju kraju podlega okresowej aktualizacji, co najmniej raz na cztery lata.”;

11) art. 13 i 14 otrzymują brzmienie:

„Art. 13. 1. Strategie rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, są spójne ze średniookresową strategią rozwoju kraju i określają w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji w odniesieniu do zakresu objętego programowaniem strategicznym, z uwzględnieniem stanu środowiska oraz różnicowań przestrzennych;
- 2) prognozę trendów rozwojowych w okresie objętym strategią;
- 3) określenie celów rozwoju w zakresie objętym strategią;
- 4) wskaźniki realizacji;
- 5) określenie kierunków interwencji, odpowiednio do rodzaju strategii, w ujęciu wojewódzkim lub terytorialnym;
- 6) systemy realizacji i ramy finansowe.

2. Strategie rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, mogą obejmować okres wykraczający poza okres obowiązywania średniookresowej strategii rozwoju kraju, jeżeli wynika to ze

specyfiki rozwojowej w danym obszarze oraz mogą zawierać elementy inne niż określone w ust. 1, jeżeli wynika to ze zobowiązań międzynarodowych.

3. W przypadku gdy strategię rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, obejmują okres wykraczający poza okres obowiązywania średniookresowej strategii rozwoju kraju, w strategiach tych wydziela się okres odpowiadający okresowi obowiązywania średniookresowej strategii rozwoju kraju.

Art. 14. 1. Projekt strategii rozwoju, o której mowa w art. 9 pkt 3, opracowuje oraz uzgadnia właściwy minister, z własnej inicjatywy lub w wykonaniu zobowiązania nałożonego przez Radę Ministrów, i przedkłada go ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego, w celu zaopiniowania pod względem zgodności ze średniookresową strategią rozwoju kraju, z wyłączeniem przypadków, gdy projekt strategii rozwoju opracowuje i uzgadnia zarząd województwa.

2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przedstawia Radzie Ministrów opinię dotyczącą zgodności projektu strategii rozwoju, o której mowa w art. 9 pkt 3, ze średniookresową strategią rozwoju kraju, w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu.
3. Strategie rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, przyjmuje, w drodze uchwały Rada Mi-

nistrów, po uzyskaniu opinii, o której mowa w ust. 1, lub sejmik województwa.”;

12) po art. 14 dodaje się art. 14a – 14d w brzmieniu:

„Art. 14a. 1. Strategiami rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, odnoszącymi się do regionów są w szczególności:

- 1) krajowa strategia rozwoju regionalnego;
- 2) strategia ponadregionalna;
- 3) strategia rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590, z późn. zm.⁷⁾).

2. Projekty krajowej strategii rozwoju regionalnego oraz strategii ponadregionalnych opracowuje minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego w konsultacji z jednostkami samorządu terytorialnego oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi.

3. Krajowa strategia rozwoju regionalnego oraz strategię ponadregionalną są przyjmowane przez Radę Ministrów, w drodze uchwały, na okres niewykraczający poza okres obowiązywania średniookresowej strategii rozwoju kraju.

Art. 14b. 1. Krajowa strategia rozwoju regionalnego określa:

- 1) uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju regionalnego;
- 2) politykę państwa wobec regionów, ich grup lub obszarów problemowych;
- 3) zasady oraz mechanizmy współpracy oraz koordynacji działań podejmowanych przez Radę Ministrów na poziomie krajowym, z działaniami podejmowanymi przez samorząd terytorialny na poziomie regionu.

2. Krajowa strategia rozwoju regionalnego zawiera w szczególności elementy, o których mowa w art. 12a ust. 1, w ujęciu regionalnym oraz uwzględnia ustalenia zawarte w:

- 1) średniookresowej strategii rozwoju kraju;
- 2) innych strategiach rozwoju.

Art. 14c. W celu zapewnienia realizacji europejskiej polityki spójności w Polsce tworzy się dokument, o którym mowa w tytule II w rozdziale II rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, zwany dalej „narodową strategią spójności”.

Art. 14d. Zasady wieloletniego finansowania realizacji polityki rozwoju określają przepisy o finansach publicznych.”;

13) tytuł rozdziału 3 otrzymuje brzmienie:

„Programy operacyjne i programy rozwoju”;

14) art. 15 – 19 otrzymują brzmienie:

„Art. 15. 1. Programy są dokumentami o charakterze operacyjno-wdrożeniowym ustanawianymi w celu realizacji średniookresowej strategii rozwoju kraju oraz strategii rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, określającymi działania przewidziane do realizacji zgodnie z ustalonym systemem finansowania i realizacji, stanowiącym element programu. Programy przyjmuje się w drodze uchwały lub decyzji odpowiedniego organu.

2. Średniookresowa strategia rozwoju kraju oraz strategii rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, mogą być realizowane również na podstawie umów lub porozumień międzynarodowych, odrębnych programów, w tym programów operacyjnych oraz programów realizowanych w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna, o których mowa w rozdziale III rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1080/2006 z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1783/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006, str. 1) i programów, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Euro-

pejskiego i Rady (WE) nr 1638/2006 z dnia 24 października 2006 r. określającym przepisy ogólne w sprawie ustanowienia Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (Dz. Urz. UE L 310 z 09.01.2006, str. 1), oraz instrumentów prawnych i finansowych, o których mowa w przepisach Unii Europejskiej.

3. Realizacja średniookresowej strategii rozwoju kraju w zakresie, o którym mowa w ust. 2, odbywa się na zasadach określonych w umowach lub porozumieniach międzynarodowych, a także w odrębnych programach, w tym operacyjnych oraz instrumentach finansowych, o których mowa w ust. 2, realizowanych na podstawie przepisów Unii Europejskiej tam wskazanych, dotyczących tych programów oraz na podstawie właściwych decyzji Komisji Europejskiej.
4. Programami są:
 - 1) programy operacyjne – dokumenty, o których mowa w art. 37 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, realizujące cele zawarte w narodowej

strategii spójności i strategiach rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3; programami operacyjnymi są krajowe programy operacyjne i regionalne programy operacyjne;

- 2) programy rozwoju – dokumenty realizujące cele zawarte w strategiach rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, w tym programy wojewódzkie, w rozumieniu ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, oraz programy wieloletnie, o których mowa w przepisach o finansach publicznych.
5. Funkcję instytucji zarządzającej dla programów, o których mowa w ust. 2, dla których instytucja zarządzająca została umiejscowiona w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie decyzji Komisji Europejskiej, pełni minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego. W przypadku gdy w programach, zgodnie z odpowiednią decyzją Komisji Europejskiej, instytucja zarządzająca znajduje się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego pełni rolę koordynatora krajowego.
6. Dla każdego programu instytucja opracowująca program przygotowuje przed jego przyjęciem raport ewaluacyjny, zawierający ewa-

luację ex-ante skuteczności i efektywności realizacji programu.

7. Raport ewaluacyjny, o którym mowa w ust. 6, jest przekazywany do wiadomości odpowiednio Radzie Ministrów lub sejmikowi województwa wraz z projektem programu.
8. Instytucja opracowująca program może, w uzasadnionych przypadkach, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, odstąpić od opracowywania raportu, o którym mowa w ust. 6, biorąc pod uwagę w szczególności wartość nakładów przewidzianych na realizację danego programu, wysoki stopień realizacji celu publicznego oraz skalę oddziaływania na gospodarkę i społeczeństwo.

Art. 16. Programy obejmują okres niewykraczający poza okres obowiązywania średniookresowej strategii rozwoju kraju lub strategii rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, które realizuje.

Art. 17. 1. Program określa w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w odniesieniu do zakresu objętego programowaniem strategicznym oraz wyniki raportu ewaluacyjnego, o którym mowa w art. 15 ust. 6;
- 2) cel główny i cele szczegółowe w nawiązaniu do średniookresowej strategii rozwoju

kraju, narodowej strategii spójności lub strategii rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, wraz z określonymi wskaźnikami;

3) priorytety oraz kierunki interwencji w zakresie terytorialnym, w tym w ujęciu wojewódzkim;

4) sposób monitorowania i oceny stopnia osiągnięcia celu głównego i celów szczegółowych;

5) plan finansowy, w tym:

a) źródła finansowania realizacji programu,

b) kwotę środków przeznaczonych na finansowanie realizacji programu i jej podział między poszczególne priorytety,

c) informację o wysokości współfinansowania na poziomie programu i priorytetów;

6) podstawowe założenia systemu realizacji.

2. W przypadku programów operacyjnych uwzględnia się wymagania określone w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.

3. Sposób zapewnienia wieloletniego finansowania programu operacyjnego ze środków pochodzących z budżetu państwa lub ze źródeł zagranicznych określają przepisy o finansach publicznych.
4. W przypadku gdy źródłem dofinansowania w ramach programu operacyjnego są środki pochodzące z funduszy celowych, dofinansowanie w tym zakresie odbywa się na podstawie przepisów dotyczących tych funduszy.

Art. 18. Projekt programu opracowuje oraz uzgadnia:

- 1) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, we współpracy z właściwymi ministrami – w przypadku krajowego programu operacyjnego;
- 2) zarząd województwa we współpracy z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego – w przypadku regionalnego programu operacyjnego;
- 3) właściwy minister lub zarząd województwa – w przypadku programu rozwoju.

Art. 19. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przedstawia Radzie Ministrów opinię o zgodności projektu programu rozwoju opracowanego przez właściwego ministra ze średniookresową strategią rozwoju kraju.

2. Program rozwoju opracowany przez właściwego ministra jest przyjmowany przez Radę Ministrów, w drodze uchwały, po uzyskaniu

opinii ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, o której mowa w ust. 1.

3. Program rozwoju opracowany przez właściwy zarząd województwa jest przyjmowany przez zarząd województwa w drodze uchwały.
4. Projekt krajowego programu operacyjnego jest przyjmowany przez Radę Ministrów, w drodze uchwały, przed skierowaniem do Komisji Europejskiej.
5. Krajowy program operacyjny po przyjęciu przez Komisję Europejską, w drodze decyzji, jest przekazywany do wiadomości członkom Rady Ministrów.
6. Przepisy ust. 2 – 5 stosuje się odpowiednio w przypadku zmiany programów rozwoju lub programów operacyjnych.
7. Właściwy minister opracowujący program rozwoju lub minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o:
 - 1) w przypadku programów rozwoju opracowywanych przez właściwego ministra:
 - a) podjęciu przez Radę Ministrów uchwały o przyjęciu programu rozwoju lub jego zmian,
 - b) adresie strony internetowej, na której właściwy minister opracowujący program rozwoju zamieści treść progra-

mu rozwoju oraz zmian do tego programu,

- c) terminie, od którego program rozwoju opracowany przez właściwego ministra lub jego zmiany będą stosowane;

2) w przypadku programów operacyjnych:

- a) podjęciu przez Komisję Europejską decyzji zatwierdzającej program operacyjny lub jego zmiany,
- b) adresie strony internetowej, na której instytucja zarządzająca zamieści treść krajowego programu operacyjnego oraz zmian do tego programu,
- c) terminie, od którego program operacyjny lub jego zmiany będą stosowane.

8. Właściwy zarząd województwa ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym komunikat o:

- 1) podjęciu przez zarząd województwa uchwały o przyjęciu programu rozwoju opracowanego przez zarząd województwa lub jego zmian;
- 2) adresie strony internetowej, na której zarząd województwa zamieści treść programu rozwoju oraz zmian do tego programu;

3) terminie, od którego program rozwoju lub jego zmiany będą stosowane.”;

15) po art. 19 dodaje się art. 19a w brzmieniu:

„Art. 19a. 1. Projekty programów podlegają konsultacjom z jednostkami samorządu terytorialnego oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi.

2. Przepisy art. 6 ust. 2 – 4 stosuje się odpowiednio.”;

16) w art. 20:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Projekt regionalnego programu operacyjnego, przewidującego dofinansowanie pochodzące z budżetu państwa przygotowuje oraz uzgadnia zarząd województwa we współpracy z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego.

2. Zarząd województwa przyjmuje projekt regionalnego programu operacyjnego w drodze uchwały, przed skierowaniem do przyjęcia przez Komisję Europejską.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, wykonując zadania państwa członkowskiego, prowadzi negocjacje regionalnych programów operacyjnych z Komisją Europejską, w uzgodnieniu oraz przy udziale przedstawiciela instytucji zarządzającej regionalnym programem operacyjnym.

- 2b. Regionalny program operacyjny, po przyjęciu przez Komisję Europejską, w drodze decyzji, jest przekazywany przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego do wiadomości członkom Rady Ministrów.”,
- c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Instytucja zarządzająca ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym regionalny program operacyjny.”,
- d) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:
- „3a. Przepisy ust. 1 – 3 stosuje się odpowiednio w przypadku zmiany regionalnych programów operacyjnych.”,
- e) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- „4. Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, określa, w drodze uchwały, zakres i warunki dofinansowania programu opracowanego przez zarząd województwa środkami pochodzącymi z budżetu państwa lub ze źródeł zagranicznych.”,
- f) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:
- „5a. Kontrakt wojewódzki jest zawierany w celu realizacji programów lub przedsięwzięć wymagających dofinansowania ze środków krajowych budżetu państwa.”,
- g) w ust. 6 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) kwotę dofinansowania programu opracowanego przez zarząd województwa środkami pochodzą-

cymi z budżetu państwa lub ze źródeł zagranicznych;”;

17) art. 21 otrzymuje brzmienie:

„Art. 21. 1. W zakresie, w którym finansowanie projektów w ramach programów stanowi pomoc spełniająca przesłanki określone w art. 87 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską albo pomoc de minimis, do tego finansowania mają zastosowanie szczególne warunki i tryb udzielania pomocy.

2. Podmiotami udzielającymi pomocy, o której mowa w ust. 1, są instytucje zarządzające, instytucje pośredniczące, instytucje wdrażające lub beneficjenci.

3. Właściwy minister albo minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – w zakresie programów operacyjnych, w ramach których rząd województwa pełni funkcję instytucji zarządzającej lub instytucji pośredniczącej, określi, w drodze rozporządzenia, szczególne przeznaczenie, warunki i tryb udzielania pomocy, o której mowa w ust. 1, mając w szczególności na uwadze konieczność zapewnienia zgodności udzielanej pomocy z warunkami jej dopuszczalności, w przypadku gdy odrębne przepisy nie określają szczególnych warunków i trybu udzielania tej pomocy.

4. Pomoc, o której mowa w ust. 1, nieobjęta przepisami, o których mowa w ust. 3, lub in-

nymi przepisami wydanymi na podstawie odrębnych ustaw, stanowi pomoc indywidualną, a jej przeznaczenie i szczegółowe warunki udzielania określa decyzja lub umowa o dofinansowanie projektu.”;

18) uchyla się rozdział 4;

19) art. 25 otrzymuje brzmienie:

„Art. 25. Za prawidłową realizację programu odpowiada:

- 1) w przypadku programu operacyjnego – instytucja zarządzająca, którą jest odpowiednio minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego lub zarząd województwa;
- 2) w przypadku programu rozwoju – odpowiednio właściwy minister lub zarząd województwa.”;

20) w art. 26:

a) w ust. 1:

– pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) wypełnianie obowiązków wynikających z art. 60 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999;

- 2) przygotowanie szczegółowego opisu priorytetów programu operacyjnego oraz jego zmian, z uwzględnieniem wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, o których mowa w art. 35 ust. 3 pkt 1;”,
- pkt 5 otrzymuje brzmienie:
 - „5) zawieranie z beneficjentami umów o dofinansowanie projektu lub podejmowanie decyzji, o której mowa w art. 28 ust. 2;”,
- pkt 7 otrzymuje brzmienie:
 - „7) określenie poziomu dofinansowania projektu, jako procentu wydatków objętych dofinansowaniem;”,
- uchyla się pkt 9,
- pkt 15 otrzymuje brzmienie:
 - „15) odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, w tym wydawanie decyzji o zwrocie środków przekazanych na realizację programów, projektów lub zadań, o której mowa w przepisach o finansach publicznych;”,
- po pkt 15 dodaje się pkt 15a w brzmieniu:
 - „15a) ustalanie i nakładanie korekt finansowych, o których mowa w art. 98 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Spo-

łącznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999;”,

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Instytucja zarządzająca ogłasza komunikat:

1) w przypadku krajowego programu operacyjnego – w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” o:

a) adresie strony internetowej, na której instytucja zarządzająca zamieści treść szczegółowego opisu priorytetów krajowego programu operacyjnego lub jego zmian,

b) terminie, od którego szczegółowy opis priorytetów programu operacyjnego lub jego zmiany będą stosowane,

c) zakresie zmian wprowadzonych do szczegółowego opisu priorytetów;

2) w przypadku regionalnego programu operacyjnego – w wojewódzkim dzienniku urzędowym o:

a) adresie strony internetowej, na której instytucja zarządzająca zamieści treść szczegółowego opisu priorytetów regionalnego programu operacyjnego lub jego zmian,

b) terminie, od którego szczegółowy opis priorytetów regionalnego programu operacyjnego lub jego zmiany będą stosowane,

c) zakresie zmian wprowadzonych do szczegółowego opisu priorytetów.”;

21) w art. 27:

a) w ust. 1 po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:

„6a) wydawanie decyzji o zwrocie środków przekazanych na realizację programów, projektów lub zadań, o której mowa w przepisach o finansach publicznych;”

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Do realizacji czynności technicznych, o których mowa w ust. 4, powierzanych jednostce sektora finansów publicznych lub fundacjom, których jedynym fundatorem jest Skarb Państwa, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655). W takim przypadku instytucja zarządzająca lub instytucja pośrednicząca pokrywa poniesione przez te jednostki lub fundacje niezbędne koszty wykonania tych czynności.”;

22) w art. 28:

a) ust. 1 – 2 otrzymują brzmienie:

„1. W ramach programu operacyjnego mogą być dofinansowane, zgodnie z kryteriami zatwierdzonymi przez Komitet Monitorujący, projekty:

1) indywidualne – o strategicznym znaczeniu dla realizacji programu, wskazywane przez instytucję zarządzającą;

2) systemowe, w tym również projekty pomocy technicznej – polegające na realizacji zadań publicznych przez podmioty działające na pod-

stawie odrębnych przepisów, w zakresie określonym przepisami prawa i dokumentami strategiczno-programowymi przyjętymi przez Radę Ministrów;

3) wyłonione w trybie konkursu.

1a. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego w przypadku krajowych programów operacyjnych:

- 1) zamieszcza na swojej stronie internetowej listę projektów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz jej zmiany;
- 2) ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o adresie strony internetowej, na której instytucja zarządzająca zamieści listę projektów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, lub jej zmiany.

1b. Zarząd województwa w przypadku regionalnych programów operacyjnych:

- 1) zamieszcza na swojej stronie internetowej listę projektów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz jej zmiany;
- 2) ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym komunikat o adresie strony internetowej, na której instytucja zarządzająca zamieści listę projektów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, lub jej zmiany.

2. Jeżeli instytucja zarządzająca lub instytucja pośrednicząca jest jednocześnie beneficjentem, pod-

stawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu lub decyzja podjęta przez instytucję zarządzającą lub instytucję pośredniczącą, zgodnie z przyjętym systemem realizacji dla danego programu operacyjnego. W przypadku gdy instytucją zarządzającą lub pośredniczącą jest samorząd województwa decyzja podejmowana jest w formie uchwały zarządu województwa.”,

b) uchyla się ust. 3 i 4,

c) dodaje się ust. 5 – 7 w brzmieniu:

„5. Dokumenty stanowiące system realizacji programu operacyjnego, a także ich zmiany podlegają publikacji na stronach internetowych właściwej instytucji zarządzającej.

6. Dokumenty, o których mowa w ust. 5, nie mogą być zmieniane na niekorzyść wnioskodawcy w trakcie trwania określonej tury konkursu, w zakresie w jakim dotyczą tego konkursu, a w przypadku konkursów otwartych – ich zmiana nie może mieć negatywnego wpływu na rozpatrzenie złożonego przed dokonaniem tej zmiany wniosku o dofinansowanie.

7. Przepis ust. 6 nie ma zastosowania do przypadków, gdy konieczność dokonania zmiany wynika ze zobowiązań międzynarodowych lub przepisów odrębnych ustaw. W takim przypadku, dokonując zmiany w systemie realizacji, właściwa instytucja zarządzająca wraz z publikacją tych zmian podaje

informację zawierającą ich uzasadnienie oraz termin, od którego zmiany te będą stosowane.”;

23) po art. 28 dodaje się art. 28a w brzmieniu:

„Art. 28a. 1. W celu wspólnej realizacji projektów, o których mowa w art. 28 ust. 1, realizowanych w zakresie przewidzianym rozporządzeniem (WE) nr 1081/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1784/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006, str. 12), mogą być tworzone partnerstwa przez beneficjenta i partnerów uczestniczących w realizacji projektu, wnoszących do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne lub finansowe, realizujących projekt wspólnie, na warunkach określonych w formie umowy partnerskiej lub na podstawie odrębnych przepisów.

2. Projekt, o którym mowa w ust. 1, jest realizowany na podstawie decyzji lub umowy o dofinansowanie zawartej z beneficjentem działającym w imieniu i na rzecz partnerów w zakresie określonym umową partnerstwa.

3. Podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, ubiegający się o dofinansowanie, dokonuje wyboru partnerów spoza sektora finansów publicznych z za-

chowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania podmiotów, w szczególności jest zobowiązany do:

- 1) ogłoszenia otwartego naboru partnerów w dzienniku ogólnopolskim lub lokalnym oraz w Biuletynie Informacji Publicznej; w ogłoszeniu powinien być wskazany termin co najmniej 21 dni na zgłoszenie partnerów;
 - 2) uwzględnienia przy wyborze partnerów: zgodności działania potencjalnego partnera z celami partnerstwa, oferowanego wkładu potencjalnego partnera w realizację celu partnerstwa, doświadczenie w realizacji projektów o podobnym charakterze, współpracę z beneficjentem w trakcie przygotowania projektu;
 - 3) podania do publicznej wiadomości informacji o stronach umowy o partnerstwie oraz zakresu zadań partnerów.
4. Umowa partnerska określa w szczególności zadania partnerów realizowane w ramach projektu oraz sposób przekazywania przez beneficjenta środków finansowych na pokrycie niezbędnych kosztów na realizację zadań w ramach projektu ponoszonych przez partnerów.”;

24) w art. 29:

a) w ust. 2:

– wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1, zawiera informacje obejmujące:”,

– dodaje się pkt 11 w brzmieniu:

„11) informację o środkach odwoławczych przysługujących wnioskodawcy w ramach systemu realizacji programu operacyjnego.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Do czasu zawarcia wszystkich umów o dofinansowanie projektu z beneficjentami wyłonionymi w konkursie lub w wyniku rozpatrzenia środków odwoławczych przewidzianych w ustawie, instytucja ogłaszająca konkurs nie może spowodować pogorszenia zasad konkursu, warunków realizacji projektu oraz nakładać na podmioty ubiegające się o dofinansowanie dodatkowych obowiązków.”,

c) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Przepis ust. 4 nie ma zastosowania do przypadków gdy konieczność zmiany wynika ze zobowiązań międzynarodowych lub przepisów innych ustaw.”,

d) uchyla się ust. 5;

25) art. 30 otrzymuje brzmienie:

- „Art. 30. 1. Podstawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu zawarta z beneficjentem przez instytucję zarządzającą, albo działającą w jej imieniu instytucję pośredniczącą lub instytucję wdrażającą, albo decyzja, o której mowa w art. 28 ust. 2.
2. Umowa albo decyzja, o których mowa w ust. 1, określają warunki dofinansowania projektu, a także prawa i obowiązki beneficjenta z tym związane.”;

26) po art. 30 dodaje się art. 30a – 30g w brzmieniu:

- „Art. 30a. 1. Umowa o dofinansowanie projektu jest zawierana zgodnie z systemem realizacji programu operacyjnego, w odniesieniu do projektu:
- 1) który pozytywnie przeszedł wszystkie etapy jego oceny i został zakwalifikowany do dofinansowania, oraz
 - 2) którego dofinansowanie jest możliwe w ramach dostępnej alokacji na realizację poszczególnych działań i priorytetów w ramach programu operacyjnego.
2. Instytucja zarządzająca, pośrednicząca lub instytucja wdrażająca, zgodnie z systemem realizacji programu operacyjnego, ogłasza na swojej stronie internetowej listę projektów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 3, które zostały zakwalifikowane do dofinansowania.

3. Właściwa instytucja, o której mowa w ust. 2, pisemnie informuje wnioskodawcę o wynikach oceny jego projektu.

Art. 30b. 1. W przypadku negatywnej oceny projektu wnioskodawca, po otrzymaniu informacji, o której mowa w art. 30a ust. 3, może wnieść środki odwoławcze przewidziane w systemie realizacji programu operacyjnego, w terminie, trybie i na warunkach tam określonych. W takim przypadku w pisemnej informacji, o której mowa w art. 30a ust. 3, właściwa instytucja zamieszcza uzasadnienie wyników oceny projektu oraz pouczenie o możliwości wniesienia środka odwoławczego, wraz ze wskazaniem terminu przysługującego na jego wniesienie, sposobie wniesienia oraz właściwej instytucji, do której środek ten należy wnieść.

2. System realizacji programu operacyjnego musi uwzględniać co najmniej jeden środek odwoławczy przysługujący wnioskodawcy w trakcie ubiegania się o dofinansowanie.
3. W rozpatrywaniu środków odwoławczych nie mogą brać udziału osoby, które na jakimkolwiek etapie dokonywały czynności związanych z określonym projektem, w tym były zaangażowane w jego ocenę.
4. Właściwa instytucja informuje wnioskodawcę na piśmie o wynikach procedury odwoławczej przewidzianej w systemie realizacji

programu operacyjnego wraz z pouczeniem o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego, na zasadach określonych w art. 30c.

5. Nie podlegają rozpatrzeniu środki odwoławcze, jeżeli mimo prawidłowego pouczenia, o którym mowa w ust. 1, zostały wniesione:
 - 1) po terminie;
 - 2) w sposób sprzeczny z pouczeniem;
 - 3) do niewłaściwej instytucji.

Art. 30c. 1. Po wyczerpaniu środków odwoławczych przewidzianych w systemie realizacji programu operacyjnego i po otrzymaniu informacji o negatywnym wyniku procedury odwoławczej przewidzianej w systemie realizacji programu operacyjnego, o której mowa w art. 30b ust. 4, wnioskodawca może w tym zakresie wnieść skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego, zgodnie z art. 3 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270, z późn. zm.⁸⁾).

2. Skarga, o której mowa w ust. 1, jest wnoszona przez wnioskodawcę w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w art. 30b ust. 4, bezpośrednio do właściwego wojewódzkiego sądu administracyjnego wraz z kompletną dokumentacją w spra-

wie, obejmującą wnioski o dofinansowanie wraz z informacją w przedmiocie oceny projektu, kopie wniesionych środków odwoławczych oraz informacji, o której mowa w art. 30a ust. 3. Skarga podlega opłacie sądowej.

3. W wyniku rozpatrzenia skargi, o której mowa w ust. 1, sąd może:

- 1) uwzględnić skargę stwierdzając, że ocena projektu została przeprowadzona w sposób naruszający prawo, przekazując jednocześnie sprawę do ponownego rozpatrzenia przez właściwą instytucję zarządzającą lub pośredniczącą;
- 2) oddalić skargę w przypadku jej nieuwzględnienia;
- 3) umorzyć postępowanie w sprawie, jeżeli z jakichkolwiek względów jest ono bezprzedmiotowe.

4. Sąd rozstrzyga sprawę w zakresie, o którym mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia wniesienia skargi.

5. Wniesienie skargi:

- 1) po terminie, o którym mowa w ust. 2,
- 2) niekompletnej,
- 3) nieopłaconej w terminie, o którym mowa w ust. 2

– powoduje pozostawienie jej bez rozpatrzenia.

Art. 30d. 1. Wnioskodawca lub właściwa instytucja pośrednicząca lub zarządzająca może wnieść skargę kasacyjną, o której mowa w art. 173 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, w terminie 14 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia wojewódzkiego sądu administracyjnego. Przepis art. 30c ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Skarga, o której mowa w ust. 1, jest rozpatrywana w terminie 30 dni od dnia jej wniesienia. Przepis art. 30c ust. 5 stosuje się odpowiednio.

3. Na prawo wnioskodawcy do wniesienia skargi do sądu administracyjnego nie wpływa negatywnie błędne pouczenie lub brak pouczenia, o którym mowa w art. 30b ust. 1 i 4.

Art. 30e. W zakresie nieuregulowanym w ustawie, do postępowania przed sądem administracyjnym, o którym mowa w art. 30c i 30d, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi określone dla aktów lub czynności, o których w art. 3 § 2 pkt 4 z wyłączeniem art. 52 – 55, art. 61 § 3 – 6, art. 115 – 122, 146, 150 i 152 tej ustawy.

Art. 30f. Procedura odwoławcza, o której mowa w art. 30a – 30e, nie wstrzymuje zawierania umów z wnioskodawcami, których projekty zostały zakwalifikowane do dofinansowania.

Art. 30g. Informacje otrzymywane przez wnioskodawcę dotyczące oceny jego wniosku, a także w trakcie trwania procedury odwoławczej, nie stanowią decyzji administracyjnej.”;

27) art. 31 otrzymuje brzmienie:

„Art. 31. 1. W celu zapewnienia rzetelnej i bezstronnej oceny projektów w procesie wyboru projektów do dofinansowania mogą uczestniczyć eksperci posiadający specjalistyczną wiedzę lub umiejętności z poszczególnych dziedzin objętych programem operacyjnym.

2. Ekspertem może zostać osoba, która:

- 1) korzysta z pełni praw publicznych;
- 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
- 3) nie była karana za przestępstwo umyślne lub za umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) spełnia inne wymogi określone w systemie realizacji programu operacyjnego.

3. Instytucja zarządzająca może tworzyć i prowadzić bazę ekspertów.

4. Instytucja zarządzająca udostępnia utworzoną bazę ekspertów na swojej stronie internetowej oraz przekazuje ministrowi właściwe-

mu do spraw rozwoju regionalnego dane w niej zawarte.

5. W przypadku dokonania jakiegokolwiek zmiany w bazie ekspertów ust. 4 stosuje się odpowiednio.
6. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego tworzy i prowadzi centralną bazę ekspertów, na podstawie danych przekazanych przez instytucje zarządzające oraz udostępnia ją na swoich stronach internetowych.
7. Baza ekspertów oraz centralna baza ekspertów, zawierają następujące dane:
 - 1) imię i nazwisko eksperta;
 - 2) dziedzinę objętą programem operacyjnym, w której specjalizuje się ekspert;
 - 3) adres poczty elektronicznej eksperta.
8. Instytucja zarządzająca może przekazać kompetencje w zakresie tworzenia i prowadzenia bazy ekspertów instytucjom uczestniczącym we wdrażaniu programu operacyjnego.
9. Umieszczenie danych eksperta w bazie ekspertów i w centralnej bazie ekspertów wymaga jego uprzedniej zgody wyrażonej na piśmie, która zawiera również zgodę na przetwarzanie jego danych osobowych.
10. Instytucja zarządzająca, przekazując ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regio-

nalnego dane, o których mowa w ust. 6, dołącza do nich zgodę na umieszczenie danych eksperta w centralnej bazie ekspertów, o której mowa w ust. 9.”;

28) w art. 32:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Instytucja zarządzająca lub instytucja pośrednicząca może zawrzeć z instytucją wdrażającą porozumienie lub umowę o realizacji powierzonych jej zadań, w tym o wydawaniu decyzji o zwrocie środków przekazanych na realizację programów, projektów lub zadań, o której mowa w przepisach o finansach publicznych.

2. Do porozumień, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy o finansach publicznych dotyczące środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej i innych środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, niepodlegających zwrotowi.”,

b) uchyla się ust. 3,

c) w ust. 4 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„4. Porozumienie lub umowa, o których mowa w ust. 1, zawierają elementy określone w przepisach o finansach publicznych dotyczących umowy o dotację rozwojową oraz określają w szczególności:”;

29) uchyla się art. 34;

30) w art. 35:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego odpowiada za koordynację wykorzystania środków zagranicznych, w tym z budżetu Unii Europejskiej, przeznaczonych na dofinansowanie programów operacyjnych, z wyjątkiem programów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i Europejskiego Funduszu Rybackiego.”,

b) w ust. 2:

– pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) występuje do Komisji Europejskiej z wnioskiem o dokonanie przesunięć środków między programami operacyjnymi lub – na wniosek właściwej instytucji zarządzającej – między priorytetami;”,

– pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) certyfikuje Komisji Europejskiej prawidłowość poniesienia wydatków w ramach programów operacyjnych oraz przeprowadza kontrole w celu zapewnienia prawidłowej realizacji tego procesu;”,

– pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) opracowuje i przedstawia Radzie Ministrów do zatwierdzenia projekt narodowej strategii spójności;”,

c) w ust. 3:

– po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) prowadzenia negocjacji z Komisją Europejską programów operacyjnych i ich zmian;”

– po pkt 4 dodaje się pkt 4a – 4c w brzmieniu:

„4a) kwalifikowania wydatków w ramach programów operacyjnych;

4b) spraw związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód;

4c) wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego;”

– po pkt 5 dodaje się pkt 5a i 5b w brzmieniu:

„5a) programowania działań dotyczących mieszkalnictwa;

5b) postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych;”

– po pkt 6 dodaje się pkt 6a i 6b w brzmieniu:

„6a) jednolitego systemu zarządzania i monitorowania projektów indywidualnych, zgodnych z art. 28 ust. 1;

6b) informacji i promocji;”

– po pkt 9 dodaje się pkt 9a i 9b w brzmieniu:

„9a) warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w Programach Operacyjnych w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007 – 2013;

9b) korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;”

– uchyla się pkt 11,

d) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:

„3a. Wytyczne w zakresie trybu dokonywania wyboru projektów nie mogą być zmieniane na niekorzyść wnioskodawców w trakcie trwania konkursu, a w przypadku konkursów otwartych – zmiany nie mogą wpływać negatywnie na rozpatrywanie wniosków złożonych przed dniem dokonania zmiany.

3b. Przepis ust. 3a nie ma zastosowania do przypadków, gdy konieczność wprowadzenia zmian wynika ze zobowiązań międzynarodowych lub przepisów odrębnych ustaw. W takim przypadku, dokonując zmiany wytycznych minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wraz z publikacją zmian podaje informację zawierającą ich uzasadnienie oraz termin, od którego zmiany będą stosowane.”;

31) po art. 35 dodaje się art. 35a – 35e w brzmieniu:

„Art. 35a. 1. W celu zapewnienia efektywnej koordynacji programowania i wdrażania polityki rozwoju, a także strategicznego monitorowania

i oceny instrumentów jej realizacji tworzy się Komitet Koordynacyjny do spraw Polityki Rozwoju, zwany dalej „Komitetem Koordynacyjnym”, jako organ opiniodawczo-doradczy Prezesa Rady Ministrów.

2. Do zadań Komitetu Koordynacyjnego należy w szczególności:

- 1) określanie potrzeb i inicjowanie działań w zakresie programowania i realizacji polityki rozwoju;
- 2) ocena realizacji długookresowej i średniookresowej strategii rozwoju kraju;
- 3) ocena spójności realizacji polityki rozwoju, z uwzględnieniem polityk unijnych;
- 4) ocena uwarunkowań, wyzwań wewnętrznych i zewnętrznych rozwoju kraju;
- 5) ocena skuteczności przyjętych rozwiązań kształtowania i realizacji polityki rozwoju;
- 6) monitorowanie realizacji strategii i programów, w tym poszczególnych instrumentów dla prowadzenia polityki rozwoju;
- 7) inicjowanie opracowywania prognoz i raportów o rozwoju społeczno-gospodarczym i terytorialnym;

- 8) ocena potencjału administracyjnego instytucji uczestniczących w zarządzaniu procesami rozwoju kraju;
 - 9) formułowanie opinii i rekomendacji dotyczących kształtowania oraz realizacji polityki rozwoju.
3. Komitetowi Koordynacyjnemu przewodniczy Prezes Rady Ministrów lub wyznaczony przez niego przedstawiciel.
 4. Skład Komitetu Koordynacyjnego oraz regulamin jego pracy określi, w drodze zarządzenia, Prezes Rady Ministrów.
 5. Przewodniczący Komitetu Koordynacyjnego może zapraszać do udziału w pracach Komitetu osoby niebędące jego członkami, w szczególności przedstawicieli strony samorządowej i partnerów społeczno-gospodarczych, jeżeli wymaga tego zakres spraw będących przedmiotem prac Komitetu.

Art. 35b. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego opracowuje co trzy lata raport o rozwoju społeczno-gospodarczym, regionalnym oraz przestrzennym i przedkłada go Komitetowi Koordynacyjnemu do zaopiniowania.

2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, po uzyskaniu opinii, o której mo-

wa w ust. 1, przedkłada raport Radzie Ministrów, która przyjmuje go w drodze uchwały.

3. Raport zawiera w szczególności:
 - 1) analizę kierunków rozwojowych, w tym w zakresie rozwoju regionalnego i przestrzennego;
 - 2) ocenę skuteczności realizacji celów rozwoju kraju wskazanych w strategiach i programach;
 - 3) rekomendacje dla polityki rozwoju kraju, z uwzględnieniem rozwoju regionów, sektorów lub dziedzin oraz rozwoju przestrzennego, a także rekomendacje dotyczące modyfikacji instrumentów jej wdrażania.
4. Wnioski przedstawione w raporcie stanowią podstawę do aktualizacji obowiązujących strategii i programów.
5. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego informuje Sejm i Senat o przyjęciu raportu przez Radę Ministrów.

Art. 35c. 1. Tworzy się Komitet do spraw Kontroli i Audytu Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności, zwany dalej „Komitetem”, jako organ opiniodawczo-doradczy ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, w zakresie realizacji zadania, o którym mowa w art. 35 ust. 8.

2. Do zadań Komitetu należy w szczególności:
 - 1) wymiana informacji i doświadczeń między instytucją audytową, instytucją zarządzającą, instytucją certyfikującą oraz organami kontroli państwowej w zakresie przeprowadzonych kontroli;
 - 2) opiniowanie planów kontroli instytucji zarządzających programami operacyjnymi;
 - 3) opiniowanie zasad kontroli w zakresie weryfikacji równoległego finansowania wydatków ponoszonych w ramach różnych programów wspólnotowych oraz w ramach różnych okresów programowania;
 - 4) proponowanie działań na rzecz zwiększenia efektywności kontroli przeprowadzanych w ramach poszczególnych programów operacyjnych;
 - 5) analiza sprawozdań i raportów z kontroli w obszarze funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, przekazywanych do Komisji Europejskiej.
3. W skład Komitetu wchodzi przedstawiciele:
 - 1) dwóch przedstawicieli ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, w zakresie koordynowania wdrażania funduszy strukturalnych oraz w zakre-

się koordynowania regionalnych programów operacyjnych;

- 2) instytucji zarządzających;
 - 3) instytucji audytowej;
 - 4) instytucji certyfikującej.
4. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego może powołać w skład Komitetu przedstawicieli innych instytucji niż wymienione w ust. 3.
 5. Komitetowi przewodniczy minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego lub wyznaczony przez niego przedstawiciel.
 6. Skład Komitetu oraz regulamin jego prac określi, w drodze zarządzenia, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego.
 7. Przewodniczący Komitetu może zapraszać do udziału w pracach Komitetu osoby niebędące jego członkami, w tym w szczególności przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli oraz innych państwowych organów kontroli, jeżeli wymaga tego zakres spraw będących przedmiotem prac Komitetu.

Art. 35d. Funkcję instytucji audytowej pełni Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej.

Art. 35e. 1. Beneficjent jest obowiązany poddać się kontroli w zakresie prawidłowości realizacji projektu, przeprowadzanej przez instytucję zarządzającą, instytucję pośredniczącą, in-

stytucję wdrażającą, instytucję certyfikującą, instytucję audytową, przedstawicieli Komisji Europejskiej oraz inne instytucje uprawnione do przeprowadzenia kontroli na podstawie odrębnych przepisów.

2. Kontrole mogą być przeprowadzane w każdym czasie od dnia otrzymania informacji o wyłonieniu projektu do dofinansowania do dnia upływu 3 lat od zamknięcia programu operacyjnego lub do dnia upływu 3 lat następujących po roku, w którym dokonano częściowego zamknięcia programu operacyjnego.
3. Kontrole mogą być przeprowadzane w siedzibie kontrolującego, na podstawie dostarczonych dokumentów oraz w każdym miejscu bezpośrednio związanym z realizacją projektu.
4. Beneficjent jest obowiązany udostępnić podmiotom, o których mowa w ust. 1, dokumenty związane z realizacją projektu, zapewnić dostęp do pomieszczeń i terenów, na których jest lub był realizowany projekt, dostęp do systemu teleinformatycznego i wszystkich dokumentów informatycznych związanych z zarządzaniem projektem oraz udzielać wszelkich wyjaśnień dotyczących realizacji projektu.”;

32) w art. 36:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego pełniący funkcję instytucji zarządzającej programem operacyjnym, w drodze zarządzenia, a w przypadku regionalnego programu operacyjnego zarząd województwa w drodze uchwały, powołuje Komitet Monitorujący zgodnie z art. 63 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.”,

b) uchyla się ust. 4;

33) art. 37 otrzymuje brzmienie:

„Art. 37. Do postępowania w zakresie ubiegania się oraz udzielania dofinansowania na podstawie ustawy ze środków pochodzących z budżetu państwa lub ze środków zagranicznych nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.⁹⁾).”.

Art. 7. Samorząd województwa dostosuje strategię rozwoju województwa do wymagań określonych w art. 11 ust. 1d ustawy, o której mowa w art. 3 niniejszej ustawy, w terminie 9 miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy.

Art. 8. 1. Przepisów ustaw, o których mowa w art. 3 i 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą nie stosuje się do wojewódzkich programów rozwoju, które zostały przyjęte przed dniem wejścia w życie tej ustawy.

2. Przepisy ustaw, o których mowa w art. 3 i 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do aktualizacji wojewódzkich programów rozwoju, które zostały przyjęte przed dniem wejścia w życie tej ustawy.

Art. 9. Konferencje, o których mowa w art. 7 ustawy, o której mowa w art. 6, powołane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, działają nie dłużej niż przez 3 miesiące od dnia wejścia w życie tej ustawy.

Art. 10. 1. Właściwi ministrowie, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, w celu uzyskania opinii, o której mowa w art. 19 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, przedstawią ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego aktualne programy rozwoju, będące programami wieloletnimi, przyjętymi przez Radę Ministrów przed dniem wejścia w życie tej ustawy.

2. Właściwi ministrowie w terminie 3 miesięcy od dnia upływu terminu określonego w ust. 1, doprowadzą programy rozwoju, o których mowa w ust. 1, do zgodności ze średniookresową strategią rozwoju kraju, o której mowa w art. 9 pkt 2 ustawy, o której mowa w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 11. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 21 ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 6, zachowują moc do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych, nie dłużej niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 12. Listy projektów ogłoszone na podstawie art. 28 ust. 1a i 1b ustawy, o której mowa w art. 6, obowiązują do dnia ich zmiany lub uchylecia.

Art. 13. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 31 ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 6, zachowują moc przez okres 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 14. Wytyczne wydane na podstawie art. 35 ust. 3 pkt 11 ustawy, o której mowa w art. 6, stosuje się do dnia ogłoszenia przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego komunikatu o zaprzestaniu ich stosowania, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 15. 1. Przepisów ustawy, o której mowa w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie stosuje się do konkursów ogłoszonych przed dniem wejścia w życie tej ustawy.

2. Postępowanie odwoławcze toczy się na podstawie przepisów obowiązujących w dniu ukazania się ogłoszenia o rozpoczęciu konkursu.

Art. 16. Właściwe instytucje zarządzające dostosują systemy realizacji do wymogów ustawy, której mowa w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy.

Art. 17. Strategia Rozwoju Kraju 2007 – 2015, przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006 r., z dniem wejścia w życie ustawy staje się średniookresową strategią rozwoju kraju, w rozumieniu art. 9 pkt 2 ustawy, o której mowa w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 18. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 – 2013, przyjęte przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006 r., które z dniem 28 grudnia 2006 r. stały się planem wykonawczym zgodnie z art. 51 ustawy, o której mowa w art. 6, stają się z dniem wejścia w życie ustawy narodową strategią spójności, w rozumieniu art. 14c ustawy, o której mowa w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 19. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 5 pkt 3, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2009 r.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, ustawę z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej, ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju, ustawę z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych i ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292 oraz z 2008 r. Nr 70, poz. 416.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 107, poz. 732, Nr 120, poz. 818 i Nr 173, poz. 1218 oraz z 2008 r. Nr 63, poz. 394.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055 i Nr 116, poz. 1206, z 2006 r. Nr 126, poz. 875 i Nr 227, poz. 1658 oraz z 2007 r. Nr 173, poz. 1218.

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 90, poz. 759 i Nr 267, poz. 2251 oraz z 2006 r. Nr 149, poz. 1074 i Nr 249, poz. 1832.

-
- ⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1420, z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Nr 104, poz. 708, Nr 170, poz. 1217 i 1218, Nr 187, poz. 1381 i Nr 249, poz. 1381 oraz z 2007 r. Nr 82, poz. 560, Nr 88, poz. 587, Nr 115, poz. 791 i Nr 140, poz. 984.
- ⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055 i Nr 116, poz. 1206, z 2006 r. Nr 126, poz. 875 i Nr 227, poz. 1658 oraz z 2007 r. Nr 173, poz. 1218.
- ⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 162, poz. 1692, z 2005 r. Nr 94, poz. 788, Nr 169, poz. 1417 i Nr 250, poz. 2118, z 2006 r. Nr 38, poz. 268, Nr 208, poz. 1536 i Nr 217, poz. 1590 oraz z 2007 r. Nr 120, poz. 818, Nr 121, poz. 831 i Nr 221, poz. 1650.
- ⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 49, poz. 509, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 169, poz. 1387, z 2003 r. Nr 130, poz. 1188 i Nr 170, poz. 1660, z 2004 r. Nr 162, poz. 1692 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 78, poz. 682 i Nr 181, poz. 1524.

UZASADNIENIE

Polska, jako członek Unii Europejskiej, zobowiązała się do wykorzystania przyznanych nam środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. Wysokość tych środków i termin ich wykorzystania oraz rozliczenia jest związany z okresem budżetowania WE, co oznacza, że środki niewykorzystane będą musiały zostać zwrócone. Z tego też powodu konieczne są zmiany w prawie krajowym, które umożliwią nie tylko efektywne wykorzystanie tych środków, ale również wykorzystanie ich w określonym terminie tak, aby Polska zyskała jak najwięcej możliwości rozwoju kraju. Projektowane zmiany są również istotne dla kształtowania i koordynacji polityki rozwojowej w Polsce.

Zaproponowane zmiany mają na celu zapewnienie sprawności wykorzystania środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej i efektywności ich wydatkowania. Zapewnieniu postulowanej skuteczności i efektywności w wydatkowaniu środków służą wprowadzane rozwiązania w ustawie z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o finansach publicznych”, m.in. doprecyzowanie nie tylko pojęcia, ale również zakresu i obowiązywania „dotacji rozwojowej”, uproszczenie systemu obiegu środków finansowych (w tym przede wszystkim tzw. „środki niewygasające”), przyznanie instytucjom uczestniczącym w procesie wykorzystania środków dodatkowych kompetencji, które przyspieszą i usprawnią proces wykorzystywania środków, w tym efektywnego i prawidłowego ich wydatkowania, jak również zwrotu nienależnie pobranych środków, ujednoczenie zasad dotyczących podmiotów wykluczonych z prawa ubiegania się o dofinansowanie z przepisami wspólnotowymi, doprowadzenie do spójności przepisów ustawy o finansach publicznych i ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658 oraz z 2007 r. Nr 140, poz. 984), zwanej dalej „ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju” w zakresie programów wieloletnich i ich zgodności ze średniookresową strategią rozwoju kraju. Ale nie tylko planowane zmiany w ustawie o finansach publicznych mają za-

pewnić wzrost efektywności i prawidłowości wydatkowania środków; w tym celu przygotowano zmiany w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Do systemu programowania strategicznego wprowadzono długookresową strategię rozwoju kraju, jednak dominującą rolę będzie spełniać średniookresowa strategia rozwoju kraju. Ze średniookresową strategią rozwoju kraju zgodne mają być krajowe i regionalne programy operacyjne, na podstawie których są tworzone projekty, na które są przyznawane środki na dofinansowanie. Ponadto należy zauważyć, że uporządkowanie pojęć w zakresie programów i wyraźne, ustawowe rozdzielanie programów operacyjnych i programów rozwoju wpłynie na przejrzystość w hierarchii dokumentów, a tym samym zapewni większą jasność systemu i spowoduje jego większą efektywność. Jednocześnie wprowadzenie, uaktualnienie lub udoskonalenie takich instrumentów jak wytyczne i zakaz zmiany zasad konkursu w trakcie jego trwania, procedura odwoławcza, a także poszerzenie zakresu porozumień zawieranych między Instytucją Zarządzającą a Instytucją Pośredniczącą wpłynie na poprawienie skuteczności wdrażania systemu wykorzystania środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, ponieważ każdy z tych elementów wpływa na transparentność systemu, jego przewidywalność, a tym samym na budowę systemu przyjaznego beneficjentowi.

I. Dot. art. 1 – zmiany w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.)

Zmiana w art. 90t ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty jest spowodowana wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 25 kwietnia 2007 r., sygn. akt III SA/Kr 118/07, utrzymanego następnie w mocy wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 19 października 2007 r., sygn. akt I OSK 1288/07, uznającego, że art. 18 pkt 19a ustawy o samorządzie województwa nie może stanowić podstawy prawnej uchwalenia zasad przyznawania stypendiów, gdyż potrzebna jest do tego jeszcze podstawa zawarta w przepisach materialnego prawa administracyjnego. W związku w powyższym zaistniała konieczność dokonania pilnej zmiany w przepisach ustawy o systemie oświaty polegającej na wprowadze-

niu jednoznacznej podstawy prawnej dla organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego do uchwalania regulaminów przyznawania stypendiów z własnych środków lub ze środków unijnych.

- II. Dot. art. 2 – zmiany w ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437, z późn. zm.)

Nowe brzmienie otrzymuje art. 23a, dotyczący zakresu działu – rozwój regionalny, z uwzględnieniem rzeczywistej sytuacji i potrzeb w tym zakresie. „Ustawa działowa” stanowi generalne umocowanie do podejmowania określonych działań w zakresie obsługi działu – rozwój regionalny. Brak stosownych, przejrzystych regulacji w praktyce powoduje wątpliwości kompetencyjne. Tymczasem w celu sprawnego wykonywania przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego przypisanych mu zadań istotne jest, aby jego uprawnienia w tym zakresie nie budziły żadnych zastrzeżeń.

- III. Dot. art. 3 – zmiany w ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590, z późn. zm.)

Zaproponowane zmiany sprowadzają się do zawężenia obligatoryjnych elementów strategii rozwoju województwa przez skreślenie obowiązku zamieszczania w strategii listy projektów infrastrukturalnych o szczególnym znaczeniu dla osiągnięcia celów strategicznych rozwoju województwa oraz prognozy wysokości środków publicznych służących realizacji tych projektów i wynikają z postulatów zgłaszanych przez samorządy województwa.

Ponadto dodano przepis, który odnosi się do uwzględnienia przy tworzeniu strategii rozwoju województwa średniookresowej strategii rozwoju kraju, krajowej strategii rozwoju regionalnego, odpowiednich strategii ponadregionalnych oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Ponadto uzupełniono przepis art. 11:

- 1) ust. 3 – o regulację, z której wynika, że strategia rozwoju województwa jest realizowana także przez programy wojewódzkie;

- 2) ust. 4 – o regulację dotyczącą możliwości dofinansowania środkami budżetu państwa oraz środkami pochodzącymi z budżetu UE oraz innymi środkami pochodzącymi ze źródeł zagranicznych programów rozwoju.

IV. Dot. art. 4 – zmiany w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206, z późn. zm.)

W art. 18a dodany jest nowy pkt 8 dotyczący korekt finansowych. W przepisie tym wyraźnie stwierdza się, że nakładanie korekt finansowych należy do zadań Instytucji Zarządzającej. Jednakże w związku z powyższą zmianą, nie ma potrzeby uzupełniania w tym zakresie przepisów ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ponieważ zgodnie z art. 35 tej ustawy, do zadań ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego należy m.in. wykonywanie zadań państwa członkowskiego, a to państwo członkowskie, zgodnie z prawem wspólnotowym dokonuje i nakłada korekty finansowe.

Dodanie art. 23a w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju jest spowodowane koniecznością wykonywania przez wojewodów, jako Instytucji Pośredniczących w ZPORR, obowiązków związanych z zamknięciem pomocy po 2008 r., w tym m.in. z kontrolą trwałości projektów. Wyszczególnienie w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju tych obowiązków jest o tyle istotne, że istnieje konieczność zapewnienia finansowania zadań wojewodów również po 2008 r., kiedy to niemożliwe będzie wydatkowanie środków na ten cel z pomocy technicznej programów.

Jednakże należy przy tym zaznaczyć, że wojewoda aplikuje o środki do budżetu państwa na dotychczasowych zasadach i musi w zakresie zadań dodanych mu art. 23a złożyć wniosek do MF w ustawowym trybie pracy nad projektem budżetu państwa na kolejne lata.

V. Dot. art. 5 – zmiany w ustawie z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.)

Zgodnie z przyjętym podczas ostatniej nowelizacji założeniem, że środki, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 3a ustawy o finansach publicznych, będą traktowane tak jak środki z funduszy strukturalnych, zaproponowano zmiany, które mają ujednoclić postanowienia ustawy w tym zakresie. Zmiany te dotyczą art. 106 ust. 2 pkt 3a, gdzie sprecyzowano, że środki, o których mowa wcześniej, mogą być przekazywane w ramach dotacji rozwojowej. Konsekwentnie środki, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 3a, zostały uwzględnione w art. 202 ust. 2 pkt 1 i w ust. 3. Dzięki tym zabiegom środki te będą mogły być przekazywane w formie dotacji rozwojowej. Zgodnie z dotychczasowym stanem prawnym, nie było jasne, czy środki te powinny być przekazywane w formie dotacji rozwojowej czy też innej.

Podstawowa zmiana polega na doprecyzowaniu przepisów ustawy o finansach publicznych dotyczących dotacji rozwojowej tak, aby w sposób jasny i precyzyjny wynikało z nich, że wszelkie wydatki dokonywane na realizację programów operacyjnych i projektów realizowanych w ramach tych programów mają formę dotacji rozwojowej, w tym także na każdym etapie ich przekazywania (aż do otrzymania środków finansowych przez beneficjenta w rozumieniu ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju). Obecnie szereg kwestii związanych z tym zagadnieniem wymaga ustawicznych interpretacji i wyjaśnień bądź to ze strony właściwych służb MRR, bądź też ze strony MF.

- 1) Dot. art. 5 ust. 3 pkt 3a lit. c – propozycja dostosowuje brzmienie przepisu do terminologii stosowanej w podpisanej w dniu 20 grudnia 2007 r. umowie ramowej pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Szwajcarską Radą Federalną o wdrażaniu Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy w celu zmniejszenia różnic społeczno-gospodarczych w obrębie rozszerzonej Unii Europejskiej, zawartej ze Szwajcarią, państwem – darczyńcą bezzwrotnych środków pomocowych, z których będzie mogła korzystać Polska. Zmiana w tym przepisie jest związana z faktem zmiany nazwy programu w trakcie negocjacji umowy ustanawiającej

Szwajcarsko-Polski Program Współpracy. Zaproponowana nazwa jest zgodna z ww. umową międzynarodową.

- 2) Dot. art. 106 ust. 2 pkt 3a – zgodnie ze znowelizowanym przepisem, w formie dotacji rozwojowej będą finansowane zarówno wydatki w ramach programów i projektów NSRO 2007-2013, jak i w przypadku programów i projektów współfinansowanych ze środków pomocy udzielonej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 3a ustawy o finansach publicznych, tj. Mechanizmów Finansowych Norweskiego i EOG oraz Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy.
- 3) Dot. art. 106a – dodawany przepis wynika z potrzeby uwzględnienia wymogów wynikających z rozporządzenia Rady (WE) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich (Dz. Urz. UE L 248 z 16.09.2002, s.1). Jednocześnie z uwagi na potrzebę zapewnienia Ministrowi Finansów czasu na wykształcenie instrumentów umożliwiających wykonywanie nałożonych na niego tym przepisem obowiązków, w przepisach końcowych zaproponowano, aby zmiana powyższa wchodziła w życie z dniem 1 stycznia 2009 r.
- 4) Dot. art. 117 ust. 6 – wprowadza się obowiązek zaopiniowania przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego programów wieloletnich pod względem zgodności ze średniookresową strategią rozwoju kraju – zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Zamierzeniem jest, aby wszystkie programy rozwoju w rozumieniu art. 15 ust. 4 pkt 2 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju podlegały zaopiniowaniu pod kątem zgodności ze średniookresową strategią rozwoju kraju, z wyłączeniem tych programów, które odnoszą się do obronności i bezpieczeństwa państwa.
- 5) Dot. art. 125 ust. 1 pkt 3 – w związku z wprowadzeniem nowej kategorii dotacji – dotacji rozwojowej – istnieje konieczność informowania

przez dysponentów części budżetowych o wysokości kwot dotacji rozwojowej przewidzianych w projekcie ustawy budżetowej tak, aby było możliwe ujęcie ich w projektach uchwał budżetowych samorządów województw.

Przepis uzupełnia regulacje ustawowe w zakresie informowania samorządów o środkach, jakie otrzymają z budżetu państwa na realizację programów operacyjnych, dla których są Instytucjami Zarządzającymi (16 RPO) lub Instytucjami Pośredniczącymi (komponent regionalny PO KL). W obowiązującym stanie prawnym istniały wątpliwości, czy MRR, (w którego części budżetowej zostały ujęte środki na realizację ww. programów) jest uprawniony do informowania samorządów województw o środkach na realizację programów na podstawie obowiązującego art. 125 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

Informacja ta pozwala samorządom na ujęcie przekazywanych środków dotacji rozwojowej we własnym budżecie.

Przekazanie powyższej informacji w terminie wynikającym z art. 125 ust. 1 pozwoli samorządowi województwa na uwzględnienie dotacji w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego.

- 6) Dot. art. 157 ust. 8a i 8b – w związku z koniecznością zwrotu przez beneficjentów niewykorzystanych środków dotacji z upływem roku budżetowego na rachunki budżetu państwa, zgodnie z postanowieniami art. 144 ustawy o finansach publicznych, a następnie ich ponownego przekazywania przez Instytucje Pośredniczące beneficjentom w kolejnym roku budżetowym i w celu zminimalizowania negatywnych skutków wielokrotnego zwracania środków przez beneficjentów w trakcie realizacji projektu na rachunek budżetu państwa, konieczna jest nowelizacja art. 157 ust. 8a i 8b. Zmiana ta sprowadza się do wskazania, że obowiązek przekazania niewykorzystanych środków nie dotyczy projektów realizowanych z udziałem wszystkich środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 – 3a ustawy, podobnie jak ma to obecnie miejsce

w przypadku programów realizowanych z udziałem EFS. To rozwiązanie pozwoli uniknąć fizycznego przekazywania środków, a także będzie korzystne dla zapewnienia płynności finansowej realizowanych projektów.

Zmiana w zakresie sformułowania delegacji do wydania rozporządzenia, określonej obecnie w art. 157 ust. 8a w związku z ust. 8b, zmierza do umożliwienia bardziej elastycznego dysponowania środkami przeznaczonymi na realizację programów operacyjnych, w kontekście reguł dotyczących tzw. „wydatków niewygasających”. Obecne regulacje w tym zakresie utrudniają płynną realizację projektów w ramach programów operacyjnych.

W obowiązującym stanie prawnym w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wydatków niewygasających mogą być ujęte środki, które nie muszą być przed upływem roku zwracane do budżetu państwa, lecz pozostają na rachunkach beneficjentów realizujących określone typy projektów w ramach programów operacyjnych współfinansowanych z udziałem środków EFS. Nowelizowany przepis ust. 8a, przez dodanie pkt 2, rozszerza tę możliwość na wszystkie programy operacyjne współfinansowane środkami EFS, EFRR i FS oraz środkami bezzwrotnej pomocy finansowej państw EFTA. Środki na ten cel, jako wydatki niewygasające pozostają po zakończeniu roku budżetowego na rachunkach beneficjentów realizujących projekty, a w przypadku programów współfinansowanych środkami pomocowymi z państw EFTA również na rachunkach podmiotów realizujących określone zadania w ramach programów (tj. operatorów programów) i mogą być wydatkowane w terminie określonym w powołanym rozporządzeniu. Zaprojektowana zmiana polega na tym, że na przełomie roku ww. środki pozostaną na rachunku beneficjenta, który jednakże będzie musiał wydać je do dnia 30 czerwca.

- 7) Dot. art. 188 ust. 1a i 1b – nowelizowany przepis rozszerza możliwość dokonywania zmian w planie dochodów i wydatków budżetu samorządu województwa przez sam zarząd województwa (bez udziału sejmiku) również w zakresie programów, dla których samorząd jest Instytucją Pośredniczącą (PO KL). Obecnie zmiany takie mogą być dokonywane tylko w przypadku programów, dla których samorząd jest Instytucją Zarządzającą – RPO. Propozycja wyłącza możliwości dokonywania zmian w planie dochodów i wydatków budżetu samorządu województwa w zakresie środków na realizację programów przekazanych samorządowi w formie dotacji rozwojowej, o ile takie przesunięcie miałyby dotyczyć zmniejszenia lub zwiększenia wydatków majątkowych. Ograniczenie to ma na celu zapobieżenie sytuacji, w której środki dotacji rozwojowej przekazane samorządowi na wydatki bieżące będą wykorzystane na zakupy majątkowe i odwrotnie. Ograniczenie takie zapewni, że przekazane środki dotacji powinny być wykorzystane w klasyfikacji środków (bieżących i majątkowych), w której zostały przekazane i tak też powinny zostać następnie rozliczone. Podobne ograniczenie istnieje również w zakresie dokonywania zmian w wydatkach przez dysponentów części budżetu państwa – art. 148 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Ograniczenie nie dotyczy środków, które nie zostały jeszcze fizycznie przekazane w formie dotacji rozwojowej, w zakresie których dotacja już została udzielona.

Konieczność wprowadzenia zaproponowanego przepisu wynika z faktu, że minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, jako dysponent dotacji rozwojowej, nie może dokonywać przesunięć w zakresie wydatków majątkowych i bieżących bez zgody ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Zmiana ust. 1a ma na celu umożliwienie dokonywania przesunięć w planie wydatków oraz dochodów budżetu samorządu województwa przez

zarząd również w przypadku PO KL, w granicach wynikających z zawartej umowy dotacji rozwojowej.

- 8) Dot. art. 200 ust. 1 – konieczność zmiany w tym przepisie wynika z konieczności dostosowania mechanizmu z niego wynikającego do potrzeb realizacji Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy. Walutą obowiązującą w Programie jest frank szwajcarski, w związku z czym brzmienie obowiązującego art. 200 ust. 1, zgodnie z którym środki, o których tam mowa są gromadzone na odrębnych rachunkach w euro powoduje szereg komplikacji natury technicznej, związanych z koniecznością kilkakrotnego przewalutowania środków przeznaczonych na realizację ww. Programu.

- 9) Dot. art. 202

Art. 202 ust. 2 i 3 – w związku z wątpliwościami, co do możliwości finansowania wydatków państwowych jednostek budżetowych w ramach programów EWT i EISP oraz Interreg IVc, gdzie środki EFRR przekazane na realizację tych programów nie stanowią dochodów budżetu państwa, w drodze przewalutowania środków zgromadzonych na rachunku programowym, konieczne jest doprecyzowanie przepisu, że państwowe jednostki budżetowe ponoszą wydatki również w ramach programów, o których mowa powyżej.

Proponowany przepis doprecyzowuje, że dotacja rozwojowa jest przekazywana, jako zaliczka lub zwrot wydatków na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności oraz projektów i zadań w ramach programów finansowanych z udziałem środków Mechanizmów Finansowych i Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, gdzie nie zawsze występują projekty, a część środków przekazywana jest na realizację zadań, np. operatorom programów.

Art. 202 ust. 4 – przepis uwzględnia specyfikę przekazywania dotacji rozwojowej i wprost wskazuje, że dotacja rozwojowa zachowuje swój charakter, aż do samego beneficjenta, także w przypadku jej przekazywania za pośrednictwem instytucji zaangażowanych w realizację programu. Stąd też istnieje potrzeba doprecyzowania sposobu postępowania przez te instytucje z tym środkami, a także ich charakteru (kwestie uregulowane w art. 202 ust. 5 – 7).

Art. 202 ust. 8 – odsetki od środków zgromadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego stanowią dochód tej jednostki - zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2008 r. Nr 88, poz. 539). Oznacza to, że co do zasady środki te mogą być wykorzystane na dowolny cel. W związku z powyższym, dostrzega się konieczność uregulowania kwestii odsetek od dotacji rozwojowej przekazywanej w formie zaliczki samorządowi województwa, z tytułu umiejscowienia w nim funkcji Instytucji Zarządzającej w ramach RPO i Instytucji Pośredniczącej w ramach krajowych programów operacyjnych. Przyjmuje się zasadę, że środki będą przeznaczane na realizację odpowiednio krajowego lub regionalnego programu operacyjnego, powiększając jednocześnie wkład własny samorządu województwa.

- 10) Dot. uchylecia art. 203 i 204 – regulacje te zostają przeniesione do nowelizowanego art. 205 ustawy, który w sposób bardziej kompleksowy reguluje kwestie związane z przekazywaniem dotacji rozwojowej samorządom województw.
- 11) Dot. art. 205 – przepisy tego artykułu w sposób pełny i kompleksowy regulują sprawy związane z przepływem środków w ramach RPO, dla których samorząd województwa jest Instytucją Zarządzającą oraz programów krajowych, dla których samorząd województwa jest Instytucją Pośredniczącą (w perspektywie finansowej 2007 – 2013 jest to komponent regionalny PO KL). Samorząd województwa na realizację tych

programów otrzyma dotację rozwojową z budżetu państwa (z części budżetowej, której dysponentem jest Minister Rozwoju Regionalnego). Dotacja ta stanowić będzie dochód samorządu województwa i w ramach wydatków budżetu tegoż samorządu będzie mogła być przeznaczona na realizację projektów własnych samorządu województwa, przekazana beneficjentom realizującym projekty, oraz innym instytucjom uczestniczącym w systemie realizacji programów (Instytucje Pośredniczące i Wdrażające), w tym również innym jednostkom samorządu terytorialnego.

Wysokość dotacji rozwojowej udzielonej samorządowi województwa na realizację ww. programów nie może przekroczyć limitu wydatków na program określonego w odpowiednim załączniku do ustawy budżetowej.

Środki dotacji rozwojowej przekazane przez samorząd Instytucjom Pośredniczącym lub Wdrażającym gromadzone są na wyodrębnionym rachunku bankowym, co ułatwi kontrolę prawidłowości i wysokości ich wykorzystania.

- 12) Dot. uchylenia art. 206 ust. 4 i 5 – przepisy te nakładają na organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego obowiązek przyjęcia uchwał określających środki (a nie wydatki) pochodzące z budżetów jednostek samorządu terytorialnego, przeznaczone na realizację programów operacyjnych. Kwota środków przeznaczonych na realizację programu, w tym środków pochodzących z budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jest określona w tabelach finansowych dokumentów programowych. W związku z powyższym dane o ww. środkach mogą być przedstawione przez Instytucję Zarządzającą i nie wymagają żadnych dodatkowych informacji ze strony samorządowej.

13) Dot. art. 209

Art. 209 ust. 2 pkt 2 – wprowadzona zmiana pozwoli na elastyczne podejście do harmonogramu dokonywania wydatków w ramach programu lub projektu; praktyka pokazuje bowiem, że harmonogramy mogą być ustalane w podziale na różne okresy, w szczególności miesięczne; przepis ustawowy jest bardzo sztywny i uniemożliwia częstsze rozliczanie wydatków i przekazywanie środków w ramach projektów.

Art. 209 ust. 2 pkt 3a – z uwagi na to, iż obecnie kwestia ta nie jest uregulowana w ustawie o finansach publicznych, istnieje konieczność wskazania, że umowa dotacji powinna określać sposób rozliczenia odsetek bankowych od środków przekazanych w ramach dotacji rozwojowej. W efekcie, poza przypadkiem wskazanym w projektowanym art. 202 ust. 5, środki te podlegać będą, co do zasady, zwrotowi.

Art. 209 ust. 2 pkt 7 – intencją jest bardziej elastyczne uregulowanie kwestii związanych z rozwiązywaniem umowy dotacji. Obecnie obowiązujący przepis sugeruje, że umowa może być rozwiązana tylko w wyniku zaistnienia nieprawidłowości i to niezależnie od jej rodzaju i „rozmiaru”. Z punktu widzenia sprawnej i jednocześnie elastycznej realizacji projektu lub programu taka sztywna regulacja nie jest właściwa.

Art. 209 ust. 3 – propozycja ma na celu zwolnienie określonych podmiotów z obowiązku składania zabezpieczenia przy zawieraniu umowy o udzielenie dotacji rozwojowej. Zwolnienie objęłoby beneficjentów dotacji rozwojowej należących do jednostek sektora finansów publicznych albo będących fundacją, której jedynym fundatorem jest Skarb Państwa, a także BGK. Dotyczy to m.in. jednostek, które pełnią różne role w systemie realizacji programów operacyjnych (Instytucje Pośredniczące i Wdrażające, Wspólne Sekretariaty Techniczne oraz Krajowe Punkty Kontaktowe w programach EWT i Interreg IVc, podmioty realizujące na podstawie porozumienia część zadań Instytucji Zarządzających danym programem), a których działalność jest finansowana w ca-

łości lub głównie ze środków publicznych, stąd nie mają one środków lub jest nieuzasadnione wymaganie od nich zabezpieczenia z tytułu zawartej umowy dotacji rozwojowej.

Należy mieć na uwadze, że kwoty przekazywane w szczególności Instytucjom Wdrażającym i Pośredniczącym są bardzo wysokie, a tym samym pojawiłby się problem ustanowienia zabezpieczenia oraz wysokich kosztów jego ustanowienia. Należy uznać, że jednostki sektora finansów publicznych, których działalność określają szczegółowo obowiązujące przepisy nie stwarzają dużego ryzyka niewywiązania się z gospodarowania otrzymanymi środkami.

- 14) Dot. art. 210 ust. 1 – zmiana łączy się z propozycjami zmian w art. 157. Obecnie istniejąca konieczność corocznego zwrotu środków dotacji na rachunki budżetu państwa, niezależnie od stopnia zaangażowania realizacji projektu, powoduje duże trudności po stronie beneficjentów, z utratą płynności finansowej włącznie, co z kolei może przekładać się na niemożliwość prawidłowej realizacji projektu lub ogólnie warunkuje możliwość zrealizowania projektu. Z tego powodu wprowadzono przepis stanowiący, że dotacje rozwojowe są rozliczane nie później niż w terminie 60 dni od dnia zakończenia realizacji projektu.

- 15) Dot. art. 211

Art. 211 ust. 3 – przepis w dotychczasowym brzmieniu był wadliwy, bowiem państwowe jednostki budżetowe, które w całości pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu państwa, nie mogą otrzymywać dotacji rozwojowej, a w konsekwencji nie mogą być wykluczone z prawa do jej otrzymywania i nie jest możliwe wyłączenie stosowania w stosunku do nich sankcji wykluczenia otrzymywania środków dotacji.

Art. 211 ust. 4 – regulacja przewiduje możliwość wydawania decyzji określającej kwotę przypadającą do zwrotu także przez Instytucję Pośredniczącą; obecnie jest to tylko Instytucja Zarządzająca. Jednocześnie

możliwość taka będzie istniała, o ile w trybie przewidzianym w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, Instytucja Zarządzająca powierzy, na podstawie zawartego porozumienia, Instytucji Pośredniczącej zadania w przedmiotowym zakresie.

Art. 211 ust. 4a – dodano przepis, który ma na celu umożliwienie Instytucjom Zarządzającym i Instytucjom Pośredniczącym powierzenie zadań Instytucjom Wdrażającym, będącym jednostkami sektora finansów publicznych, w zakresie wydawania decyzji o zwrocie środków. W związku z hierarchicznym systemem wdrażania funduszy strukturalnych w Polsce, instytucje wypłacające środki publiczne i będące stroną umowy z beneficjentem, tj. Instytucje Wdrażające, również powinny posiadać uprawnienia do egzekwowania należności od beneficjentów, którzy nie wydatkują otrzymanych środków zgodnie z zasadami określonymi w ramach danego programu.

Art. 211 ust. 4b – wobec istniejącej obecnie „luki” w tym zakresie, konieczne jest uregulowanie postępowania „odwoławczego” w zakresie decyzji wydanych w pierwszej instancji zgodnie z art. 211 ust. 4 ustawy.

Art. 211 ust. 8 – w przypadku Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007 – 2013 wszystkie wydatki wszystkich beneficjentów będą finansowane wprost z budżetu państwa (zgodnie z art. 202 ust. 2 pkt 1 ustawy). Oznacza to, że brak jest organu przekazującego środki, jak również rachunku, z którego zostały przekazane (i na jaki mają zostać zwrócone w przypadku zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 211 ust. 1). Z powyższych przyczyn proponuje się dodać ust. 8 wyłączający zastosowanie art. 211 dotyczącego sposobu rozliczania nieprawidłowości wobec programów realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe; ma to związek ze zmianą art. 211 ust. 3.

VI. Dot. art. 6 – zmiany w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658 oraz z 2007 r. Nr 140, poz. 984)

Główne obszary nowelizacji ustawy zakładają umożliwienie zarządzania polityką rozwoju w skali kraju i koordynacji krajowych instrumentów realizacyjnych (strategii rozwoju, programów), silniejsze zaakcentowanie celów i problemów rozwoju regionalnego, włączenie do systemu elementów przestrzennych, zapewnienie właściwego przygotowania krajowych i regionalnych dokumentów programowych niezbędnych do pozyskiwania funduszy europejskich.

Propozycje powyższych zmian są odpowiedzią na braki w polskim systemie prawnym w hierarchii oraz systemie zależności dokumentów strategicznych, programujących rozwój społeczno-gospodarczy kraju oraz nieusystematyzowanie w podejmowaniu przez poszczególne podmioty działań strategicznych, zarówno na szczeblu centralnym, jak i regionalnym.

Należy zaznaczyć, że większość z wprowadzonych do ustawy zmian dotyczy wzajemnego powiązania już istniejących dokumentów strategicznych (takich jak Strategia Rozwoju Kraju 2007 – 2015, Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 – 2013) z innymi dokumentami tworzonymi dla sektorów i poszczególnych obszarów. Dla zagwarantowania współbieżności celów kładzie się nacisk na wzmocnienie procesu partnerstwa i koordynacji na etapie tworzenia i realizacji poszczególnych strategii.

Nową strategią, jaką wprowadza się do systemu planowania polityki rozwoju jest długookresowa strategia rozwoju kraju, aby umożliwić podejście do polityki rozwoju w długiej perspektywie. Potrzeba przygotowania tego dokumentu wynikała także z zaleceń UE dotyczących stworzenia długookresowej strategii zrównoważonego rozwoju kraju – stanowisko Rady Ministrów w tej sprawie zostało przyjęte w dniu 1 lutego 2008 r. Długookresowa strategia rozwoju kraju będzie zawierała aspekt przestrzenny, równorzędny ze społeczno-gospodarczym. W tym zakresie strategia będzie odpowiedzią na brak

odniesień do aspektów przestrzennych i regionalnych w społeczno-gospodarczych dokumentach strategicznych. Dokument taki jest szczególnie ważny dla zapewnienia ładu przestrzennego w długofalowym rozwoju kraju i jego regionów.

Biorąc pod uwagę niską skuteczność polityki państwa wobec regionów przejawiającą się, m.in. w małej skuteczności w zakresie redukcji zróżnicowań zarówno w układzie regionalnym, jak i w przekroju wewnątrz regionalnym (brak określenia zakresu interwencji państwa w odniesieniu do działań podejmowanych na rzecz rozwoju danego regionu istotnych z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz stopnia zależności między polityką regionalną i przestrzenną), przewiduje się przygotowanie odrębnej krajowej strategii rozwoju regionalnego. Należy przy tym zwrócić uwagę na oczekiwania ze strony władz samorządowych na taki dokument, jak również dotyczący rozwoju przestrzennego. Zapowiedź przygotowania narodowej strategii rozwoju regionalnego miała miejsce w exposé Prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska.

W odniesieniu do pozostałych strategii, nowelizowana ustawa nie wprowadza zmian z wyjątkiem terminologii – średniookresową strategią rozwoju kraju stanie się obecna Strategia Rozwoju Kraju 2007 – 2015, narodową strategią spójności staną się Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 – 2013, natomiast przykładową strategią ponadregionalną jest Strategia Rozwoju Polski Wschodniej.

Zmiany zaproponowane w nowelizacji dotyczą w szczególności poniższych aspektów.

- 1) Dot. art. 1 ust 2 – przepis dostosowano do ogólnych zasad obowiązujących dla programów realizowanych z wykorzystaniem środków UE, a mianowicie doprecyzowano, że programy są „współfinansowane” ze środków wspólnotowych, a nie jak dotychczas „finansowane”, co sugeruje aktualnie obowiązujący przepis. Wprowadzone określenie „współfinansowane” w miejsce „finansowane” oznacza, że programy, o których

mowa w tym przepisie, są realizowane także z udziałem środków innych niż unijne (chodzi tu o środki krajowe pochodzące z budżetu państwa). Jest to powszechnie obowiązująca dla funduszy europejskich ogólna reguła współfinansowania mówiąca, że środki pochodzące z budżetu wspólnotowego powinny stanowić jedynie uzupełnienie/współfinansowanie wsparcia udzielanego w ramach danego programu w danym państwie członkowskim.

- 2) Dot. art. 2 – zmiana przepisu polega na doprecyzowaniu definicji polityki rozwoju, w kierunku kompleksowego określenia jej zakresu przez silniejsze zaakcentowanie potrzeby zapewnienia spójności regionalnej i przestrzennej, włączenie celów nakierowanych na podnoszenie konkurencyjności gospodarki oraz tworzenie nowych miejsc pracy wynikających z realizacji Odnowionej Strategii Lizbońskiej.

Polityka rozwoju powinna obejmować wszystkie obszary tematyczne, zarówno te będące w zakresie odpowiedzialności poszczególnych resortów, jak i te, które są obszarami ponadresortowymi, dlatego też zrezygnowano z dotychczasowego, zbyt wąskiego katalogu obszarów, do których odnosiła się polityka rozwoju.

- 3) Dot. art. 3 – zmiany w tym przepisie dotyczą rezygnacji z określenia poziomów (obszarów) prowadzenia polityki rozwoju dotychczas przypisanych poszczególnym organom władzy. Zapewnia to większą elastyczność w zakresie prowadzenia polityki rozwoju, z poszanowaniem zasady subsydiarności – dotychczasowe przepisy usztywniały obszary prowadzenia tej polityki (w szczególności dotyczy to Rady Ministrów, która w świetle dotychczasowych przepisów nie miała formalno-prawnych podstaw do prowadzenia polityki rozwoju wobec regionów).
- 4) Dot. art. 3a – dodany przepis określa funkcję koordynacyjną ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie realizacji strategii rozwoju kraju przez działania określone w tym przepisie. Przepis ten jest istotny ze względu na konieczność jasnego wskazania wiodącej roli

ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie koordynacji polityki rozwoju.

- 5) Dot. art. 4 – zmiany mają na celu doprecyzowanie przepisu dotyczącego sposobu prowadzenia polityki rozwoju, zgodnie ze zmianami systemowymi wprowadzonym do ustawy.
- 6) Dot. art. 5 – zmiany oraz uzupełnienia definicji w art. 5 pkt 4a i pkt 11 są wynikiem zmian wprowadzonych w treści ustawy.
- 7) Dot. art. 6 – w przepisie tym, regulującym kwestie przeprowadzania konsultacji projektów strategii rozwoju doprecyzowano, w jakim zakresie odbywają się konsultacje przez wprowadzenie ogólnego sformułowania na określenie wszystkich dokumentów strategicznych określonych w ustawie. Natomiast kwestia przeprowadzania konsultacji dokumentów programowych jest uregulowana przez przepis art. 19a ust. 1 i polega na rezygnacji z konieczności przeprowadzania konsultacji programów z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu, co pozwoli na usprawnienie i przyspieszenie procesu przygotowywania dokumentów.
- 8) Dot. art. 6a – dodany przepis dotyczy obowiązku przeprowadzenia dla strategii rozwoju i programów postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, zgodnie z przepisami dotyczącymi udziału społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocen oddziaływania na środowisko w przypadkach wymaganych przez te przepisy.
- 9) Dot. uchylenie art. 7 i 8 – przepisy dotyczą Stałych Konferencji Współpracy. Intencją powołania tych Konferencji było utworzenie stałego forum wymiany myśli i opinii, swoistego forum dla dyskusji dotyczących polityki rozwoju w aspekcie regionalnym. Jednakże zarzuca się Konferencjom, że stanowią one sztuczny twór, pozornie mający umożliwić działania, które mogły być podejmowane w stanie prawnym sprzed ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju bez konieczności tworzenia nowych regulacji w tym zakresie. Wskazuje się również, że wkra-

czają one w kompetencje poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego. Niewątpliwie zadania, dla wykonywania, których Konferencje miały być powołane, mogą być realizowane bez odrębnej regulacji na poziomie ustawowym. Stąd też, biorąc powyższe pod uwagę, zaproponowano uchylenie art. 7 i 8.

- 10) Dot. art. 9 – zmiana dotychczasowego brzmienia niniejszego artykułu ma na celu uporządkowanie programowania strategicznego w Polsce i skonstruowania spójnej hierarchii dokumentów w tym zakresie i określenia ich wzajemnych zależności. W ramach proponowanego systemu strategii rozwoju uwzględnia się m.in. długookresową strategię rozwoju kraju, pozostawiając jednak wiodącą rolę średniookresowej strategii rozwoju kraju.
- 11) Dot. art. 10 i 11 – proponowane przepisy określają elementy długookresowej strategii rozwoju kraju, a także tryb opracowywania i przyjmowania tego dokumentu.
- 12) Dot. art. 12 – 14 – analogicznie jak art. 10 i 11 projektowane przepisy określają główne elementy oraz tryb opracowywania długookresowej strategii rozwoju kraju, średniookresowej strategii rozwoju kraju oraz innych strategii rozwoju, w tym krajowej strategii rozwoju regionalnego oraz strategii ponadregionalnych. Obecny regulacjom ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju zarzuca się brak kompleksowości oraz uwzględnienia rzeczywistych potrzeb programowych, a także wystarczającego powiązania pomiędzy poszczególnymi dokumentami o charakterze strategiczno-programowym. W związku z powyższym zaproponowano następujące zmiany:
 - a) wprowadzenie do długookresowej strategii rozwoju kraju aspektu przestrzennego, równorzędne do pozostałych (art. 12a) ma na celu umożliwienie prowadzenia długoterminowej krajowej polityki przestrzennej. W części przestrzennej dokument ten ma określać uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne przestrzennego rozwoju kraju,

główne wyzwania rozwojowe, cele i kierunki w tym zakresie, które mają być punktem odniesienia dla innych strategii rozwoju. Doprecyzowany został horyzont czasowy: przez horyzont długookresowy rozumie się czas nie krótszy niż 15 lat. Z założenia długookresowa strategia rozwoju kraju w aspekcie przestrzennym ma mieć nieco inny zakres niż Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, o której mowa w przepisach o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Głównym celem długookresowej strategii rozwoju kraju w tym zakresie jest zapewnienie ładu przestrzennego i jednocześnie wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju. Dokument ten nie będzie odnosić się jedynie do docelowego zagospodarowania przestrzennego kraju, lecz ma także zawierać część strategiczno-wizyjną przestrzennego rozwoju kraju w perspektywie długookresowej (opartą na paradygmacie rozwoju zrównoważonego). Ponadto długookresowa strategia rozwoju kraju będzie miała doprecyzowany horyzont czasowy – nie krótszy niż 15 lat, czego nie określają obecne przepisy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w stosunku do Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju. Zakłada się, że docelowo Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju będzie stanowiła element długookresowej strategii rozwoju kraju.

- b) wprowadzono art. 12a ust. 3 stanowiący o tym, że średniookresowa strategia rozwoju kraju uwzględnia ustalenia zawarte w długookresowej strategii rozwoju kraju. Celem jest uzyskanie lepszego powiązania pomiędzy planowaniem przestrzennym a nurtem społeczno-gospodarczym programowania i zapewnienie skutecznej realizacji polityki przestrzennej państwa. Relacje tych dwóch dokumentów są także zapewnione przez art. 10 ust. 2 pkt 4, zgodnie z którym długookresowa strategia rozwoju kraju (w części odnoszącej się do przestrzeni) określa w szczególności rekomendacje do uwzględnienia

w średniookresowej strategii rozwoju kraju, w tym wskazania, co do obszarów problemowych o znaczeniu krajowym,

- c) w art. 13 ust. 1 zostały powiązane relacje średniookresowej strategii rozwoju kraju (w wymiarze przestrzennym) również z poziomem regionalnym,
- d) art. 14 określa wymóg zapewnienia zgodności strategii rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, ze średniookresową strategią rozwoju kraju w celu utrzymania spójności poszczególnych dokumentów względem celów i kierunków rozwoju określonych we wiodącym dokumencie strategicznym, jakim jest średniookresowa strategia rozwoju kraju. Ponadto strategię, o których mowa w art. 9 pkt 3, będą poddawane analizie pod kątem spełnienia warunków określonych w art. 13 ust. 1 dotyczących wymogów, co do struktury i podstawowych elementów, jakie powinny zawierać te dokumenty. Opinia uwzględniająca powyższe kryteria będzie przygotowywana przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, a następnie przedkładana wraz z projektem strategii rozwoju, o której mowa w art. 9 ust. 3, pod obrady Rady Ministrów w celu przyjęcia w drodze uchwały,
- e) przez dodanie art. 14a została zapewniona spójność programowania społeczno-gospodarczego z planowaniem przestrzennym na poziomie regionalnym,
- f) wyodrębnienie krajowej strategii rozwoju regionalnego (art. 14a i 14b) z kategorii strategii rozwoju odnoszących się do regionu jest odpowiedzią na brak w segmencie polityki regionalnej kraju dokumentu określającego uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju regionalnego, politykę państwa wobec regionów, ich grup lub obszarów problemowych oraz zasady i mechanizmy współpracy, a także koordynacji działań podejmowanych przez Radę Ministrów na poziomie

krajowym z działaniami podejmowanymi przez samorząd terytorialny na poziomie regionu,

- g) art. 14b ma na celu wskazanie elementów oraz zakresu krajowej strategii rozwoju regionalnego, która będzie, w myśl tego artykułu, określać uwarunkowania, cele i kierunki tego rozwoju, oraz zasady i mechanizmy współpracy, a także wskaże mechanizmy koordynacji działań podejmowanych przez Radę Ministrów na poziomie krajowym, z działaniami podejmowanymi przez samorząd terytorialny na poziomie regionu. Ważne jest, że dla zapewnienia spójności w całym projektowanym systemie programowania strategicznego kraju, w krajowej strategii rozwoju regionalnego będą uwzględniane przepisy i ustalenia takich dokumentów jak średniookresowa strategia rozwoju kraju, a także innych strategii rozwoju,
 - g) w art. 14c proponuje się wprowadzenie do polskiego systemu prawnego dokumentu „narodowa strategia spójności”, w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, w celu zapewnienia realizacji europejskiej polityki spójności. Jednocześnie strategia ta zastępuje „plan wykonawczy”, odnoszący się w dotychczasowej ustawie do tego typu dokumentu. Strategią taką stają się Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 – 2013,
 - h) dodany art. 14d ma na celu powiązanie programowania strategicznego z wieloletnim programowaniem budżetowym, określonym w przepisach o finansach publicznych.
- 13) Dot. art. 15 – 20 – propozycje zmian art. 15 – 20 mają na celu systemowe uporządkowanie zagadnień związanych z koordynacją działań podejmowanych w ramach programów współfinansowanych ze środków

Unii Europejskiej z programami i projektami współfinansowanymi ze źródeł krajowych budżetu państwa i funduszy celowych.

W art. 15 wprowadzono rozgraniczenie programów na programy operacyjne (w tym krajowe i regionalne) wymagane do uzyskania środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej i innych źródeł zagranicznych oraz na programy rozwoju (w tym programy wojewódzkie w rozumieniu ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa oraz programy wieloletnie w rozumieniu art. 117 ustawy o finansach publicznych), realizujące cele zawarte w strategiach rozwoju odnoszących się do przestrzeni, sektorów, dziedzin lub regionów.

Obecnie istnieje jeden termin „programy operacyjne” dla obu ww. kategorii, co w praktyce, z uwagi na specyficzne reguły i wymagania dotyczące wdrażania w szczególności funduszy strukturalnych, może nastroić problemy natury realizacyjnej. Rozgraniczenie różnych kategorii programów wpłynie na usprawnienie procesu ich przygotowywania i wdrażania.

Wprowadzenie zmian pozwoli precyzyjnie określić, że programami o charakterze międzynarodowym, realizowanymi na podstawie umów lub porozumień międzynarodowych, są programy realizowane w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna oraz programy w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa.

Ponadto art. 15 wprowadza obowiązek opracowania raportu ewaluacyjnego przed przyjęciem danego programu. Projekt ustawy wzmacnia w ten sposób rolę ewaluacji, jako narzędzia obiektywnej oceny projektu, programu lub polityki na wszystkich etapach, tj. planowania, realizacji i mierzenia rezultatów. Ewaluacja ma na celu poprawę: jakości, skuteczności i spójności pomocy funduszy oraz strategii i realizacji programów w odniesieniu do konkretnych problemów kraju czy regionów, z jednoczesnym uwzględnieniem celu w postaci trwałego rozwoju. Znaczenie i rola ewaluacji wzrasta zgodnie z trendami w UE i innych krajach. Do-

tychczasowe doświadczenia potwierdzają przydatność tego narzędzia w procesie zwiększania, jakości i efektywności programowania strategicznego. Biorąc pod uwagę szczególne przypadki przewiduje się możliwość odstąpienia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju, od obowiązku opracowywania ewaluacji ex-ante na podstawie podstawowych kryteriów przytoczonych w przepisie.

Art. 16 ma na celu sprecyzowanie relacji horyzontu czasowego pomiędzy programami a strategiami rozwoju i określenie hierarchii pomiędzy tymi dwoma rodzajami dokumentów.

W art. 17 przedstawione zostały podstawowe części składowe programów celem zapewnienia podstaw dla jednolitej struktury tych dokumentów. Ponadto w ust. 2 przytoczono dodatkowe wymogi dla programów operacyjnych wynikające z przepisów wspólnotowych. Dodatkowo, w celu uniknięcia błędnej interpretacji, iż program operacyjny określa szczegółowo system realizacji programu operacyjnego (w rzeczywistości na system ten składa się cały szereg dokumentów – zarówno program, jak i jego szczegółowy opis, wytyczne, różnego rodzaju podręczniki procedur, itp.), doprecyzowano, że program operacyjny określa podstawowe założenia systemu realizacji. Ponadto podtrzymano zasadę, że zapewnienie finansowania programów odbędzie na zasadach określonych w przepisach o finansach publicznych oraz utrzymano zasadę, że w przypadku, gdy źródłem dofinansowania w ramach programu operacyjnego są środki pochodzące z funduszy celowych, dofinansowanie w tym zakresie odbywa się na podstawie przepisów dotyczących tych funduszy, dotyczy to m.in. Funduszu Pracy.

Art. 18 określa odpowiedzialność za przygotowanie i uzgodnienie dokumentów programowych właściwych podmiotów w podziale na krajowe programy operacyjne, regionalne programy operacyjne oraz programy rozwoju.

Art. 19 ust. 1, który precyzuje wymóg wydawania przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego opinii o zgodności projektu programu rozwoju opracowanego przez właściwego ministra ze średniookresową strategią rozwoju kraju, ma na celu zapewnienie spójności prowadzonej polityki rozwoju i uwzględniania w dokumentach programowych celów i kierunków określanych w wiodącym dokumencie strategicznym, jakim jest średniookresowa strategia rozwoju kraju. Ponadto programy rozwoju opracowane przez właściwego ministra będą poddawane analizie pod kątem spełnienia warunków określonych w art. 17 ust. 1, dotyczących wymogów, co do struktury i podstawowych elementów, jakie powinny zawierać te dokumenty. Opinia uwzględniająca powyższe kryteria będzie przygotowywana przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, a następnie przedkładana wraz z projektem programu rozwoju pod obrady Rady Ministrów celu przyjęcia w drodze uchwały.

Art. 19 ust. 2 – 8 – przepisy te mają na celu określenie trybu przyjmowania, dokonywania zmian oraz publikowania dokumentów programowych przez odpowiednie podmioty publiczne w zależności od typu dokumentów.

Celem art. 19a jest jasne określenie, że programy, podobnie jak strategie rozwoju, podlegają procesowi konsultacji. Niemniej jednak w przypadku programów zrezygnowano z przeprowadzania konsultacji z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu, co pozwoli na usprawnienie i przyspieszenie procesu przygotowywania dokumentów.

Art. 20 precyzuje przepisy dotyczące opracowywania i uzgadniania regionalnych programów operacyjnych, prowadzenia negocjacji z Komisją Europejską oraz warunków dofinansowania tych programów. Przepis określa także konieczność przekazywania regionalnego programu operacyjnego do wiadomości Radzie Ministrów.

- 14) Dot. art. 21 – zmiana przepisu wynika z potrzeby uwzględnienia beneficjenta, jako podmiotu udzielającego pomocy, w rozumieniu przepisów o pomocy publicznej. Ponadto do projektu nowelizacji została dodana propozycja nowego przepisu wskazującego, że w przypadkach udzielania pomocy indywidualnej, nieujętych w programach pomocowych wydanych na podstawie art. 21 ust. 3, szczegółowe warunki, przeznaczenie i tryb udzielania tej pomocy będzie określony bezpośrednio w umowie lub w decyzji o dofinansowaniu.

Obecne brzmienie art. 21, co do zasady, uniemożliwia udzielanie pomocy publicznej nieuwzględnionej w ramach tzw. programu pomocowego wydanego na podstawie art. 21 ust. 3 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Jednocześnie nie jest możliwe, bądź niekiedy jest niecelowe, opracowywanie odrębnych programów pomocowych dla każdego przypadku pomocy publicznej udzielanej w ramach programów operacyjnych.

Ponadto zmieniono przepis ust. 3, zawierający upoważnienie ustawowe do wydawania rozporządzeń w zakresie pomocy publicznej w ten sposób, że wskazano ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, jako właściwego do wydawania ww. rozporządzeń w zakresie programów operacyjnych, w ramach których zarząd województwa pełni funkcję Instytucji Zarządzającej lub Instytucji Pośredniczącej.

- 15) Dot. uchylenia rozdziału 4 „Plany wykonawcze” – uchylenie rozdziału 4 ma na celu zlikwidowanie rozwiązania o charakterze biurokratycznym, niemającego formalnego i praktycznego zastosowania. Uchylenie tego rozdziału nie zmienia istoty dokumentów, o których mowa w ustawie, ich roli i trybu realizacji – dotyczy to bowiem Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007 – 2013, które zgodnie z art. 51 ust. 1 stawały się planem wykonawczym. W nowelizowanej ustawie Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 – 2013 stają się narodową strategią spójności.

- 16) Celem art. 25 jest jasne rozgraniczenie odpowiedzialności za realizację odpowiednio programów operacyjnych i programów rozwoju.
- 17) Dot. art. 26 – zmiana jest efektem postulatów przede wszystkim samorządów województw. Obecny katalog zadań Instytucji Zarządzającej jest uważany za niekompletny, bądź też niewystarczający do osiągnięcia zamierzonych celów realizacyjnych. W związku z powyższym zaproponowano zmiany zmierzające do nadania temu przepisowi brzmienia uwzględniającego rzeczywiste potrzeby w tym zakresie. Ponadto zaproponowano wprowadzenie wymogu ogłaszania przez Instytucje Zarządzające w odpowiednich dziennikach urzędowych komunikatów dotyczących szczegółowych opisów priorytetów programów operacyjnych.
- 18) Dot. art. 27 – zmiany mają na celu przede wszystkim umożliwienie powierzenia Instytucjom Pośredniczącym wydawania decyzji o zwrocie środków przekazanych na realizację programów, projektów lub zadań, o której mowa w przepisach o finansach publicznych, a także doprecyzowanie regulacji dotyczącej zlecenia tzw. czynności technicznych.

Obecnie decyzję, o której mowa w art. 211 ust. 4 ustawy o finansach publicznych, może wydać jedynie Instytucja Zarządzająca, co w świetle systemów realizacji poszczególnych programów operacyjnych i katalogu czynności, jakie Instytucji Pośredniczącej oraz Instytucji Wdrażającej mogą być powierzone, nie wydaje się właściwe.

W art. 27 ust. 5 zastąpiono zwrot „zwraca tym jednostkom sektora finansów publicznych lub fundacjom wydatki konieczne do wykonywania tych czynności” zwrotem „pokrywa poniesione przez te jednostki lub fundacje niezbędne koszty wykonania tych czynności”.

Zmiana brzmienia wynika z konieczności równoległego przekazania środków jednostce sektora finansów publicznych lub fundacji, której zlecono czynności techniczne, o których mowa w art. 27 ust. 4, wraz ze zleceniem tych czynności. Ponadto zmiana ma na celu objęcie zwrotem

kosztów a nie tylko wydatków związanych z realizacją czynności technicznych.

19) Dot. art. 28 – zmiany dotyczą:

- a) potrzeby doprecyzowania w zakresie definicji rodzajów projektów, jakie mogą być dofinansowane w ramach programów operacyjnych (zmiany art. 28 ust. 1 – 3) – obecne definicje nie są wystarczająco precyzyjne. Zwłaszcza w przypadku projektu systemowego jest postulowane rozszerzenie możliwości jego realizacji przez podmioty, których projekty ze względu na realizację zadań publicznych mają charakter systemowy, a jednocześnie przy obecnie obowiązującej definicji za takie nie mogą być uznane, bowiem „projekty” nie wynikają wprost z obowiązujących przepisów,
- b) rozszerzenia przypadków, w których umowa o dofinansowanie jest zastąpiona decyzją o dofinansowaniu – obecnie z przypadkiem takim mamy do czynienia jedynie wówczas, gdy Instytucja Zarządzająca jest jednocześnie beneficjentem. Natomiast proponowane brzmienie art. 28 ust. 2 określa, że ww. decyzja byłaby podejmowana także wówczas, gdy beneficjentem byłaby jednocześnie Instytucja Pośrednicząca. Warto zaznaczyć, że podobna formuła obowiązuje dla poprzedniego okresu programowania (art. 11 ust. 7 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju),
- c) wpisania obowiązku publikacji, na stronach internetowych właściwej Instytucji Zarządzającej, wszystkich dokumentów składających się na system realizacji danego programu operacyjnego. W praktyce publikacja taka ma już teraz miejsce. Jednak wpisanie tego wprost do ustawy zwiększa gwarancję odpowiedniego poinformowania potencjalnych wnioskodawców o warunkach i trybie realizacji programu operacyjnego, w tym w części dotyczącej ubiegania się o dofinansowanie. Dodatkową zmianą na korzyść potencjalnych wnioskodawców jest wprowadzenie mechanizmu, który ma zapobiegać

„zaskakiwaniu” wnioskodawców zmianami, w szczególności w części dotyczącej bezpośrednio wnioskowania o dofinansowanie. Regulacja wprowadzana w art. 28 ust. 6 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju w sposób wyraźny stanowi, że system realizacji nie może ulec zmianie na niekorzyść wnioskodawcy w trakcie trwania określonej tury konkursowej, z wyjątkiem przypadku, gdy co innego będzie wynikać ze zobowiązań międzynarodowych lub przepisów odrębnych ustaw. To ostatnie zastrzeżenie jest konieczne z uwagi na to, że możliwa jest sytuacja, kiedy w związku z określonymi wymogami „dawcy” przedmiotowych środków finansowych (w praktyce – Komisji Europejskiej) konieczne będzie wprowadzenie zmiany w powyższym zakresie, bowiem co innego mogłoby spowodować negatywne konsekwencje po stronie Polski, jako państwa członkowskiego. Analogiczna sytuacja dotyczy przypadku, gdy konieczność wprowadzenia powyższych zmian będzie wynikać z regulacji przyjętych na poziomie odrębnych ustaw. Nawet jednak w przypadku zaistnienia konieczności zmodyfikowania systemu realizacji w trakcie trwania określonego konkursu projekt ustawy wprowadza mechanizm zabezpieczający sytuację prawną wnioskodawców – mianowicie zakłada się, że wówczas dokonując publikacji zmian systemu na stronach internetowych właściwa Instytucja Zarządzająca będzie musiała załączyć ich uzasadnienie (wskazujące, że zachodzi jedna z dwóch przesłanek umożliwiających dogonienie tego typu zmian), a także termin, od którego będą stosowane.

- 20) Dot. art. 28a – dodanie tego przepisu wynika z konieczności wpisania wprost do ustawy zasady, że w celu realizacji projektów realizowanych w ramach programów operacyjnych mogą być tworzone partnerstwa, ze wskazaniem ich charakteru oraz podstawowych zasad ich tworzenia i funkcjonowania. Obecnie brak jest takiego przepisu, a jednocześnie system realizacji, w szczególności PO KL, zakłada realizację szeregu

zadań właśnie przez partnerstwa. Uregulowanie przynajmniej podstawowych zasad w tym zakresie na poziomie ustawowym pozwoli na sprawniejszą i niebudzącą wątpliwości realizację tego typu działań.

21) Dot. art. 29 – zmiany dotyczą:

- a) zmiany brzmienia w ust. 2 wprowadzenia do wyliczenia. Jest to spowodowane tym, że obecnie obowiązujące brzmienie błędnie może być interpretowane jakoby ogłoszenie swoją istotą określało pewne dane. Tymczasem chodzi o to, aby uwypuklić, że ogłoszenie jedynie obejmuje dane, samo ich nie ustanawia. Ponadto w kontekście zmian wprowadzanych w art. 28 oraz w art. 30 i kolejnych ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w zakresie odniesienia do systemu realizacji programów operacyjnych, konieczne jest rozszerzenie katalogu informacji podawanych w ogłoszeniu o konkursie w celu zwiększenia stopnia zabezpieczenia sytuacji prawnej potencjalnych wnioskodawców,
- b) zmiany ust. 4 są spowodowane postulatami, m.in. komisji sejmowej „Przyjazne Państwo”, która postulowała takie zmiany ustawy, które zapewniłyby jak największą stabilność sytuacji wnioskodawcy starającego się o dofinansowanie,
- c) uchylenie ust. 5 związane jest z zakładaną przez Radę Ministrów reformą dotyczącą decentralizacji państwa. Zgodnie z założonym programem reform należy wzmacniać pozycje samorządu terytorialnego. Z tego powodu uchyla się przepis dotyczący kompetencji wojewody do wysyłania obserwatora na komisje konkursowe w ramach RPO. Ponadto zmiana ta jest spowodowana zmianą modelu procedury odwoławczej, w której nie będzie już brać udziału wojewoda, więc nie ma potrzeby zapewniania mu instrumentów dostępu do dokumentacji i informacji o przeprowadzanych konkursach.

- 22) Dot. art. 30 i 37 – zmiany w tych przepisach, z uwzględnieniem dodania nowych art. 30a – 30g, dotyczą w szczególności procedury odwoławczej przewidzianej w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Zmiany w art. 30 – w obecnie obowiązującym stanie prawnym w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju brak jest przepisu materialnego, który wprost odnosiłby się do podstawy prawnej udzielania dofinansowania, jaką stanowi umowa o dofinansowanie albo decyzja o dofinansowaniu. Proponowane brzmienie art. 30 ma na celu uzupełnienie tego „braku”, przy jednoczesnym wyraźnym wskazaniu, (co jest szczególnie ważne w kontekście toczącej się dyskusji odnośnie charakteru czynności poprzedzających zawarcie umowy o dofinansowanie), że to dopiero zawarta umowa o dofinansowanie rodzi określone uprawnienia w zakresie otrzymania środków finansowych. Ponadto należy wskazać, że, co do zasady, dofinansowanie będzie dokonywane na podstawie umowy dotacji rozwojowej uregulowanej w ustawie o finansach publicznych.

W obecnie obowiązującym stanie prawnym procedurę odwoławczą w zakresie tzw. projektów konkursowych reguluje art. 30 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz zostały wydane Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie procedury odwoławczej dla wszystkich programów operacyjnych. W ścisłym związku pozostaje także art. 37 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, który zawiera wyłączenie, na etapie ubiegania się i udzielania dofinansowania, przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego oraz przepisów z zakresu sądownictwa administracyjnego. Wyłączenie to stanowi konsekwencję przeświadczenia o tym, iż ww. sprawy nie należą do kategorii spraw typowo administracyjnych, a to z uwagi na specyfikę ich wdrażania, systemu realizacyjnego, kompetencji poszczególnych instytucji wynikających w szczególności z regulacji unijnych. Wyłączenie to stanowi także „pochodną” orzeczeń sądów administracyjnych wydanych na gruncie

przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju, obowiązującej dla poprzedniego okresu programowania, które to orzeczenia wskazywały na brak kognicji sądów administracyjnych w przedmiotowym zakresie¹⁾. Jednocześnie w związku z konstytucyjnym prawem do sądu zagwarantowanym w art. 45 Konstytucji RP, i przy wyłączeniu sądownictwa administracyjnego w zakresie ww. spraw zastosowanie znajduje domniemanie właściwości sądów powszechnych wyrażone w art. 177 Konstytucji RP, w myśl, którego sądy powszechne sprawują wymiar sprawiedliwości we wszystkich sprawach z wyjątkiem spraw ustawowo zastrzeżonych dla innych sądów. Stanowisko takie nie znalazło uznania w oczach Rzecznika Praw Obywatelskich, który złożył wniosek do Trybunału Konstytucyjnego o uznanie za niezgodny z Konstytucją RP art. 37 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju zakresie, w jakim wyłącza on sądownictwo administracyjne z procedury ubiegania się i udzielania dofinansowania. Asumpt do złożenia tego wniosku dała uchwała NSA z dnia 22 lutego 2007 r., sygn. II GPS 3/06, podjęta w składzie 7 sędziów, w której sąd stwierdził, w odniesieniu do programów operacyjnych realizowanych na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju, że przedmiotowe rozstrzygnięcia mają formę decyzji administracyjnych. Podkreślenia jednak wymaga, że orzecznictwo w tym zakresie nie było jednolite; część, podobnie jak ww. uchwała podjęta w składzie 7 sędziów, opowiadała się za zakwalifikowaniem rozstrzygnięć podejmowanych na etapie poprzedzającym zawarcie umowy o dofinansowanie, jako aktów mających charakter decyzji administracyjnych²⁾. Jednak duża część orzecznictwa szła w kierunku, że żadne z rozstrzygnięć podejmowanych na etapie poprzedzającym podpisanie umowy o dofinansowanie nie może

¹⁾ Takie stanowisko zostało wyrażone m.in. w postanowieniu WSA w Warszawie z dnia 9 czerwca 2005 r., sygn. akt III SA/Wa 782/05, w wyroku NSA z dnia 20 września 2006 r., sygn. akt II GSK 95/06, postanowieniu WSA w Warszawie z dnia 31 marca 2006 r., sygn. akt III SA/Wa 2777/05, a ostatnio także w wyroku NSA z dnia 4 marca 2008 r. sygn. akt II GSK 217/08.

²⁾ I tak przykładowo, w wyroku NSA z dnia 8 czerwca 2006 r., sygn. akt II GSK 63/06, podobnie wyrok WSA w Olsztynie z dnia 13 grudnia 2006 r., sygn. II SA/O1 119/06, publ. LEX nr 207406.

zostać zakwalifikowane, jako decyzja administracyjna. Takie stanowisko zostało wyrażone m.in. w postanowieniu WSA w Warszawie z dnia 9 czerwca 2005 r., sygn. akt III SA/Wa 782/05³⁾, w wyroku NSA z dnia 20 września 2006 r., sygn. akt II GSK 95/06⁴⁾, w postanowieniu, WSA w Warszawie z dnia 31 marca 2006 r., sygn. akt III SA/Wa 2777/05⁵⁾. Rozwiązanie polegające na przyjęciu w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju wyłączenia określonego w jej art. 37 było odzwierciedleniem powyższego kierunku w orzecznictwie. Warto przy tym wspomnieć, że także w aktualnie zapadających orzeczeniach prezentowane jest analogiczne stanowisko⁶⁾.

W toku dalszych uzgodnień strona rządowa, jakkolwiek przychyliła się do tej linii orzecznictwa, która opowiada się za stanowiskiem, w myśl którego rozstrzygnięcia w przedmiocie oceny wniosków o dofinansowanie nie mają charakteru ani decyzji administracyjnych, ani też innych aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270, z późn. zm.; dalej „ppsa”) uznała argument Rzecznika Praw Obywatelskich, że z punktu widzenia sprawności wdrażania funduszy strukturalnych, włączenie sądownictwa administracyjnego, w miejsce powszechnego, jest bardziej celowe. To ostatnie bowiem

³⁾ WSA w Warszawie wyraził w nim pogląd, iż decyzje zapadające w ramach przyznawania dofinansowania ze środków ZPORR, nie są decyzjami administracyjnymi, nie są, bowiem wydawane na podstawie przepisów Kpa. Zdaniem sądu pisma kierowane do skarżącej nie tylko nie są decyzjami administracyjnymi, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 1 ustawy ppsa i nie jest dopuszczalna ich kontrola sądowno-administracyjna, ale tryb wyboru wniosków w ramach ZPORR w ogóle nie przewiduje wydania decyzji.

⁴⁾ NSA uzasadnił niemożliwość zakwalifikowania aktu o przyznaniu dofinansowania z funduszy strukturalnych, jako decyzji administracyjnej brakiem materialno-prawnej podstawy do wydawania decyzji administracyjnych w tego typu sprawach, co w efekcie powoduje brak kognicji sądów administracyjnych w zakresie badania aktów podejmowanych w tej procedurze.

⁵⁾ Sąd stwierdził w nim, że działania podejmowane przez PARP na etapie oceny wniosków złożonych przez przedsiębiorców nie mają charakteru władczego, a przekazywane przez nią informacje o tej ocenie nie są decyzjami w rozumieniu przepisów Kpa. Samo użycie słowa „decyzja” nie przesądza o takim właśnie charakterze pisma. Przede wszystkim musi istnieć przepis prawa przyznający określonemu podmiotowi prawo do podejmowania decyzji administracyjnych rozumianych, jako oparte na przepisach prawa administracyjnego władcze, jednostronne oświadczenie woli organu administracji publicznej, określające sytuację prawną konkretnie wskazanego adresata (zob. B. Dauter, B. Gruszczynski, A. Kabat, M. Niezgódka – Medek; Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Komentarz; Zakamycze 2005; s. 18).

jest bardziej czasochłonne, teoretycznie rzecz biorąc dopuszcza roszczenie o zawarcie umowy lub unieważnienie umowy zawartej z innym wnioskodawcą (co – przy najbardziej pesymistycznym scenariuszu – skutecznie mogłoby zablokować sprawne wdrażanie programów operacyjnych), a także dopuszcza kontrolę merytoryczną, co z kolei oznaczałoby wejście w kompetencje właściwej Instytucji Zarządzającej w zakresie wyboru projektów do dofinansowania, zagwarantowane jej w rozporządzeniu nr 1083/2006 (sąd administracyjny sprawuje kontrolę z punktu widzenia zgodności z prawem). Z powyższego względu, wykorzystując dodatkowo sugestie Rzecznika Praw Obywatelskich w tym zakresie, postanowiono włączyć kontrolę sądów administracyjnych, jednak na szczególnych zasadach, wynikających z odrębności tematyki, właściwych dla tej jednej, konkretnej dziedziny. Jednocześnie w związku z wynikami uzgodnień zewnętrznych zrezygnowano z wprowadzania w powyższym zakresie zmian do ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, poprzestając na wprowadzeniu niezbędnych zmian do ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Przechodząc do szczegółowych rozwiązań zaproponowanych w projekcie:

- 1) Zapewniono wnioskodawcom możliwość wniesienia środków odwoławczych na poziomie instytucjonalnym istniejącym w ramach danego programu operacyjnego. Wnioskodawca, podobnie jak obecnie, będzie miał możliwość „odwołania się” od wyników oceny jego projektu konkursowego (art. 30b).

Odwołanie do właściwego systemu realizacji ma na celu uwzględnienie specyfiki wdrażania poszczególnych programów operacyjnych, jak również zapewnienie maksymalnej autonomii Instytucji Zarządzających, w związku z ich kompetencjami zapewnionymi na poziomie regulacji unijnych. Odesłanie to wynika także z chęci

uniknięcia tworzenia na poziomie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju jednego, „sztywnego” modelu procedury odwoławczej, która siłą rzeczy nie byłaby w stanie odzwierciedlić specyfiki systemu wdrażania wszystkich programów operacyjnych. Kolejnym istotnym powodem jest chęć uelastycznienia części przedsądowej procedury odwoławczej w kontekście rezygnacji z wyłączenia skargi kasacyjnej (co było przewidziane we wcześniejszej wersji projektu). W interesie wszystkich, zarówno Instytucji Zarządzających odpowiadających za prawidłowe i sprawne wdrażanie programów operacyjnych oraz jak najpełniejszą absorpcję środków przeznaczonych na ten cel, jak i w interesie wnioskodawców – tych, którzy będą korzystać z procedury odwoławczej i tych, którzy w wyniku pozytywnej oceny projektu będą mogli bezpośrednio zawrzeć umowę o dofinansowanie, jest, aby procedura odwoławcza była możliwie najmniej sformalizowana, spójna z systemem realizacji programu operacyjnego oraz szybka i sprawna.

W przypadku powstania wątpliwości, czy możliwe jest regulowanie takich kwestii, jak tryb wnoszenia środków odwoławczych, czy terminów na ich wniesienie (art. 30b ust. 1) w dokumencie niemającym rangi aktu powszechnie obowiązującego, należy dodatkowo zauważyć, że ubieganie się o dofinansowanie stanowi swoistą formę przetargu. Poza brakiem przymusu administracyjnego (ubieganie się o dofinansowanie stanowi czynność całkowicie dobrowolną; nie warunkuje to uzyskania określonego statusu podmiotu, możliwości wykonywania przez niego działalności w określonej dziedzinie, itp.), za istnieniem analogii w powyższym zakresie przemawiają także zbliżone regulacje z zakresu ogłoszenia o konkursie oraz jego cel, czyli:

- 1) treść ogłoszenia (por. art. 70¹ § 2 Kc i art. 29 pkt 2 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju);

- 2) związanie postanowieniami ogłoszenia o przetargu i konkursu (por. art. 70 § 4 Kc i art. 29 pkt 4 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju);
- 3) powiadomienia o wyniku przetargu i konkursu (por. art. 70³ § 2 Kc i art. 30 pkt 1 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju);
- 4) ten sam cel ogłoszenia o konkursie i przetargu – zawarcie umowy cywilnoprawnej.

Zatem system realizacji, zwłaszcza w części, w jakiej dotyczy on ubiegania się o dofinansowanie, można traktować, jako swego rodzaju regulamin (analogicznie jak w przypadku przetargu; podobnie jest też z różnego rodzaju regulaminami, taryfami opłat i wyciągami z ogólnych warunków, które funkcjonują w ramach działalności różnego rodzaju instytucji bankowych udzielających pożyczek i kredytów, itp.) określający warunki tego ubiegania się, w tym w zakresie procedury odwoławczej.

Powyższe rozwiązanie nie powinno zatem być traktowane, jako wkraczające w materię źródeł prawa powszechnie obowiązującego przez instrumenty i akty niemające takiego charakteru. Dopuszczalność takiego rozwiązania znajduje również uzasadnienie w kontekście istniejącego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego⁶⁾.

⁶⁾ Przykładowo, zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 grudnia 1999 r. w sprawie K. 6/99 (OTK nr 7/1999, s. 838-839): „Znaczenie norm, reguł i zasad, do których prawo odsyła uwidacznia się, gdy na problem ten spojrzy się z perspektywy kształtowania ładu gospodarczego. Dzięki nim: 1) uzyskuje się pełniejsze a niekiedy kompleksowe uregulowanie konkretnych zagadnień prawno – gospodarczych; reguły, wskaźniki, normy i zasady pozaprawne dopełniają prawo, czynią go bardziej komplementarnym i wrażliwym na ekonomiczną rzeczywistość i związane z nią problemy społeczne; 2) normy prawne przy pomocy środków pozaprawnych uzyskują zabezpieczenie ich wykonania; 3) możliwe jest uelastycznienie przepisów prawnych, wprowadza się, bowiem do systemu obok norm prawnych, reguły i zasady, wskaźniki, itd. niosące w sobie element wrażliwości na zmiany sytuacji (np. na rynku gospodarczym), przez co cały system staje się bardziej dynamiczny; formalizacja dokonywana tylko w oparciu o przepisy prawne niosłaby w sobie niebezpieczeństwo zbytowego usztywnienia podstawowych elementów ładu gospodarczego oraz wszelkich działań, w tym też decyzji gospodarczych; 4) unika się przelegalizowania problematyki gospodarczej; prawo stanowione (pozytywne) jest tym elementem, w którym zawsze tkwi w mniejszym lub większym stopniu element konserwatywności i zachowawczości, co w odniesieniu do szybko zmieniającej się rzeczywistości ekonomicznej

Dodatkowo podkreślenia wymaga, że z związku z powyższą propozycją wprowadzono szereg instrumentów, które z założenia mają tworzyć kompleksowy mechanizm chroniący wnioskodawców przed ewentualnymi negatywnymi konsekwencjami przyjętego rozwiązania. Pomijając omówione w części uzasadnienia dotyczącej nowelizacji art. 28 zmiany polegające m.in. na obowiązku publikacji dokumentów składających się na system realizacji, a także w zakresie zmiany art. 29 przez rozszerzenie katalogu informacji uwzględnianych w ogłoszeniu o konkursie, dodatkowo wprowadzono wymóg, aby właściwa instytucja, przekazując wnioskodawcy informację w przedmiocie rozstrzygnięcia złożonego przez niego środka odwoławczego, zawarła w tej informacji zarówno uzasadnienie, jak i pouczenie o możliwości złożenia kolejnego środka odwoławczego oraz, po wyczerpaniu środków odwoławczych przewidzianych w systemie realizacji, skargi do sądu administracyjnego (art. 30b ust. 1 i 3).

W praktyce, biorąc pod uwagę stopień zaawansowania tworzenia systemów realizacji, na etapie „przedsądowym” procedury odwoławczej wnioskodawca będzie miał zapewnione w większości przypadków dwie instancje weryfikacji wyników oceny jego projektu. Niemniej wprowadzono dodatkowo przepis (art. 30b ust. 2) o tym, że

oznaczać może istotne ograniczenie; 5) uzyskuje się możliwość wkroczenia w sferę, w której prawo wkroczyć nie mogłoby. Akty normatywne stanowiące źródło prawa i zawierające przepisy prawne odsyłające, spełniają wtedy funkcję równoważnika prawnego w relacjach pomiędzy przepisami prawa oraz wskaźnikami, regułami i zasadami pozasystemowymi.”.

Z kolei w myśl wyroku Trybunału z dnia 8 grudnia 2003 r., K 3/02 (OTK-A 2003/9/99): „odesłanie w przepisach prawnych (normach prawnych), zgodnie z wykładnią Trybunału Konstytucyjnego, do innych, niebędących prawem w sensie pozytywnym norm, reguł i zasad, przez sam fakt odesłania nie czyni ich normami prawnymi. Niemniej ich przestrzeganie może być obowiązkiem adresata normy odsyłającej w szczególności w stosunkach umownych. Prawo w ten sposób spełnia nie tylko rolę bezpośredniego regulatora stosunków gospodarczych ale może być także środkiem łączności z innymi regulatorami.”.

Na uwagę zasługuje też wyrok Trybunału z dnia 10 czerwca 2006 r., SK 37/02 (OTK-A 2003/6/53), zgodnie, z którym nawet w przypadku, gdy dany akt zostałby powołany, jako źródło określonych uprawnień (a konsekwentnie też obowiązków), nie przesądza to o jego prawotwórczym charakterze; aby zostać za taki uznany, akt ten „musi ustanawiać normy generalne i abstrakcyjne”, a „jego przestrzeganie powinno być opatrzone sankcjami przymusu państwowego. Jeżeli odpowiedzialność za naruszenie danego aktu ma charakter odpowiedzialności kontraktowej, to czynnik ten stanowi istotny argument za uznaniem danego aktu za czynność prawną prawa cywilnego lub prawa pracy.”.

system realizacji musi przewidywać istnienie, co najmniej jednego środka odwoławczego przysługującego wnioskodawcy w trakcie ubiegania się o dofinansowanie. Przepis ten z jednej strony ma służyć, jako swego rodzaju gwarancja dla wnioskodawcy, że również na etapie przedsądowym procedury odwoławczej nie będzie on pozbawiony możliwości wniesienia jakiegokolwiek środka odwoławczego. Z drugiej strony dodanie tego przepisu wynika z chęci uniknięcia narzucania sztywnych rozwiązań (polegających na wprowadzeniu dwóch środków odwoławczych) tam, gdzie ich zastosowanie nie znajduje logicznego uzasadnienia. Przykładowo, w przypadku wielu RPO istniejący system realizacji nie przewiduje powierzenia żadnych zadań ani instytucji pośredniczącej, ani wdrażającej. W takim przypadku niecelowe byłoby przedłużanie procedury odwoławczej na etapie przedsądowym, skoro w praktyce 3 etapy tej procedury (ocena wniosku, a następnie rozpatrywanie dwóch kolejnych środków odwoławczych) odbywałyby się na poziomie jednej i tej samej instytucji (Instytucji Zarządzającej RPO).

Aby zagwarantować spełnienie wszystkich opisanych powyżej wymogów w przepisach przejściowych projektu przewidziano okres dostosowawczy, w którym właściwe Instytucje Zarządzające będą mogły dostosować treść systemów realizacji dla ww. wymogów, o ile będą one tego wymagały.

Powyższe rozwiązanie nie stanowi novum. Już w poprzednim okresie programowania, w ramach programów operacyjnych realizowanych na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju, znajdowały się liczne odesłania do systemu realizacji, na który składał się szereg dokumentów, w tym także różnego rodzaju podręczniki i przewodniki. Istniejące wówczas procedury odwoławcze uregulowane były właśnie na poziomie tychże podręczników i przewodników, co nie budziło żadnych zastrzeżeń natury

prawnej, w tym także ze strony sądów administracyjnych rozpatrujących sprawy wniesione do rozstrzygnięcia przez te sądy⁷⁾. Nawiązując w uzasadnieniach swoich wyroków do ww. dokumentów sądy te nie krytkowały ich, jako takich, ani nie poddawały w wątpliwość tego, że to właśnie tego rodzaju dokumenty określały dopuszczalną procedurę odwoławczą.

- 2) Na poziomie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju wprowadzono wymóg, aby w rozpatrywaniu określonego środka odwoławczego nie brały udziału osoby, które na jakimkolwiek etapie dokonywały czynności związanych z określonym projektem, w tym były zaangażowane w jego ocenę (art. 30b ust. 3). Ma to na celu zapewnienie maksimum obiektywizmu przy rozpatrywaniu określonego środka odwoławczego.
- 3) Ujednoczenie zasad procedury odwoławczej dla regionalnych i krajowych programów operacyjnych, co wiąże się z wyłączeniem z procesu odwoławczego w ramach RPO właściwego miejscowo wojewody – obecnie wojewoda jest z mocy ustawy podmiotem właściwym do rozpatrywania protestów w ramach RPO. Rozwiązanie to było wielokrotnie krytykowane, po pierwsze z uwagi na brak jednolitych reguł dla krajowych i regionalnych programów operacyjnych, a po drugie – z uwagi na ograniczanie w ten sposób autonomicznych kompetencji samorządów województw.
- 4) W zakresie możliwości złożenia skargi do sądu administracyjnego, w miejsce powództwa cywilnego:
 - a) skarga do sądu administracyjnego będzie przysługiwać, z uwzględnieniem art. 3 § 3 ppsa, dopiero po wyczerpaniu „podstawowej” ścieżki odwoławczej przewidzianej w ustawie, tzn. dopiero po otrzymaniu przez wnioskodawcę informacji

⁷⁾ M.in. postanowienie WSA z dnia 9 czerwca 2005 r., sygn. akt II SA/Wa 782/05, Wyrok WSA z dnia 19 czerwca 2006 r., sygn. akt III SA/Wa 393/06.

- o negatywnym rozpatrzeniu środków odwoławczych przewidzianych w systemie realizacji (art. 30c ust. 1),
- b) złożenie skargi będzie możliwe tylko w zakresie kwestii związanych z naruszeniem prawa przez właściwą instytucję w trakcie oceny projektu, co wynika z ogólnej zasady obowiązującej odnośnie zakresu kontroli sprawowanej przez sądy administracyjne, wyrażone w art. 1 § 2 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. Nr 153, poz. 1269, z późn. zm.), jak i z konieczności zachowania kompetencji instytucji zarządzających przypisanych im na poziomie regulacji unijnych, w zakresie wyboru projektów do dofinansowania,
 - c) wprowadzono zasadę, że skarga, kompletna i opłacona, musi być wniesiona bezpośrednio do sądu, w terminie 14 dni od dnia otrzymania przez wnioskodawcę informacji o wynikach rozpatrzenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy; dopiero w przypadku spełnienia tych przesłanek, skarga zostanie rozpatrzona w terminie 30 dni od dnia jej wniesienia (art. 30c ust. 2, 4 i 5),
 - d) wprowadzono katalog możliwych rozstrzygnięć (art. 30c ust. 3), co ma na celu uzyskanie kompletnej, jednolitej normy na poziomie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
 - e) wprowadzono zasadę (art. 30e), że w zakresie nieuregulowanym w ustawie do skargi będą miały odpowiednie zastosowanie przepisy ppsa właściwe dla innych aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ppsa, z wyłączeniem tych przepisów, które nawet przy „odpowiednim” podejściu do nich nie będą mogły do tej kategorii spraw mieć zastosowania; chodzi tu m.in. o art. 146 § 2 oraz art. 52 i 53; wyłączenia te są ko-

nieczne również z uwagi na specyfikę wdrażania programów z udziałem środków unijnych,

- f) włączono możliwość wniesienia skargi kasacyjnej (art. 30d), ze wskazaniem 14-dniowego terminu na jej wniesienie, 30-dniowego terminu, w jakim powinna być ona rozpatrzona, a także przy wprowadzeniu katalogu sytuacji, kiedy skarga taka pozostawiona zostanie bez rozpatrzenia, w tym między innymi przy wniesieniu jej po terminie. W tym zakresie wykorzystano także sugestię Rzecznika Praw Obywatelskich, który wskazując, m.in. na konieczność zachowania standardów konstytucyjnych, wskazał również na możliwość ograniczenia ilości tych skarg i tym samym uniknięcia długotrwałych procedur, przez ustanowienie wyższych wymogów formalnych (w tym m.in. właśnie w zakresie terminów). Regulacja ta pozwoli również właściwym instytucjom określonym w systemie realizacji programu operacyjnego na możliwość weryfikacji wyroku sądu administracyjnego wydanego w pierwszej instancji, w przypadku, gdy instytucja ta nie będzie się zgadzać z zapadłym rozstrzygnięciem.

Biorąc powyższe pod uwagę konsekwentnie zmodyfikowany został art. 37 przez usunięcie wyłączenia stosowania przepisów dotyczących postępowania sądowo-administracyjnego, przy jednoczesnym pozostawieniu wyłączenia stosowania przepisów Kpa.

Jednocześnie, na poziomie ustawowym w dodawanym art. 30f została zwerbalizowana zasada (obecnie jedynie wynikająca pośrednio z art. 29 ust. 4 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju), że trwająca procedura odwoławcza nie ma wpływu na tryb postępowania z pozostałymi projektami, tzn. nie wstrzymuje zawierania umów o dofinansowanie z pozostałymi wnioskodawcami, których projekty zostały ocenione pozytywnie.

Niezależnie od wyłączenia stosowania Kpa w art. 37 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w celu uniknięcia jakichkolwiek dodatkowych wątpliwości w tym zakresie, wprowadzono na poziomie ustawy regulację (art. 30g) stanowiącą, że żadna z informacji przekazywanych wnioskodawcy na etapie ubiegania się o dofinansowanie oraz w trakcie trwania procedury odwoławczej, nie stanowi decyzji administracyjnej.

Przyjęcie powyższych rozwiązań będzie skutkowało rezygnacją z wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie procedury odwoławczej w zakresie wszystkich programów operacyjnych.

Powyższe rozwiązania w zakresie formuły procedury odwoławczej były analizowane przy udziale przedstawicieli Instytucji Zarządzających krajowymi programami operacyjnymi, z uwzględnieniem rzeczywistych potrzeb w tym zakresie gwarantujących sprawną realizację programów operacyjnych, a także dotychczasowych doświadczeń na tym polu. Rozwiązania te, stanowiąc również swego rodzaju pochodną uwag zgłaszanych na etapie konsultacji projektu, uzyskały akceptację tych podmiotów, jako optymalne w istniejącym systemie prawnym i jednocześnie w związku z istniejącym systemem prawnym UE oraz ustalonymi systemami realizacyjnymi programów operacyjnych.

Koszty postępowania sądowego pokryte zostaną z opłat sądowych wnoszonych przez wnioskodawców.

- 23) Dot. art. 31 – zmiana artykułu dotyczącego prowadzenia przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego listy ekspertów, z których opinii mogą korzystać poszczególne Instytucje Zarządzające, zakłada odejście od formuły rozporządzenia dla regulowania powyższych kwestii, co ma miejsce w obecnym stanie prawnym. Zamiast rozporządzenia wprowadzona zostałaby możliwość fakultatywnego prowadzenia baz

ekspertów na poziomie poszczególnych Instytucji Zarządzających, a także swego rodzaju bazy „zbiorczej” przez MRR w oparciu o dane przekazywane przez Instytucje Zarządzające.

Zmiany w powyższym zakresie umożliwiłyby bardziej elastyczne, aniżeli ma to miejsce obecnie, tworzenie baz ekspertów i korzystanie z nich.

24) Dot. art. 32 – uchyla się ust. 3, który wprost odwoływał się do ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych przy wyborze Instytucji Wdrażającej. Pozwala to na swobodę Instytucji Zarządzającej i Pośredniczącej w zakresie wyboru najbardziej optymalnego rozwiązania przy wyborze Instytucji Wdrażającej. Ponieważ ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych sama określa przypadki, w których nie jest konieczne jej stosowanie, to właściwa instytucja będzie mogła w każdym, indywidualnym przypadku stwierdzić czy przepisy o zamówieniach publicznych znajdą zastosowanie czy też nie.

25) Dot. uchylenia art. 34 – proponuje się uchylenie przepisu dotyczącego tzw. „czarnej listy” – czyli wykazu podmiotów wyłączonych z możliwości ubiegania się o dofinansowanie. Propozycja ta związana jest z faktem, że przepisy UE nie nakładają na państwa członkowskie obowiązku prowadzenia takiego wykazu. Przepisy prawa wspólnotowego wprowadzają jedynie wymóg informowania Komisji Europejskiej o przypadkach wykluczenia w zakresie kontraktów na zamówienia publiczne udzielane ze środków budżetu UE. W związku z powyższym obowiązujące dotychczas przepisy ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju były w tym zakresie bardziej restrykcyjne od przepisów unijnych.

Kwestie wykluczenia z możliwości ubiegania się o dofinansowanie (uzyskiwane w formie dotacji rozwojowej) regulują przepisy o finansach publicznych.

26) Dot. art. 35 – zmiany wynikają z postulatów, aby na poziomie ustawy umocować:

- a) uprawnienia ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego do przeprowadzania kontroli w celu zapewniania prawidłowej realizacji procesu certyfikowania wydatków ponoszonych w ramach programów operacyjnych – obecnie w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju brakuje takich przepisów, a co za tym idzie, może istnieć zagrożenie, że egzekwowanie uprawnień ministra w tym zakresie będzie w praktyce utrudnione,
 - b) wydawanie przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego wytycznych w powyższym zakresie – powstała obawa, że nie mając wprost w ustawie umocowania do wydawania wytycznych w tym konkretnym przedmiocie, egzekwowanie ich postanowień i poszczególnych obowiązków z tym związanych może się okazać utrudnione,
 - c) spełnienie postulatu samorządów województwa przez zamknięcie katalogu wytycznych; uchylene w art. 35 ust. 3 pkt 11 spowoduje, że nie będzie możliwe wydawanie wytycznych spoza ustawowego katalogu,
 - d) zakaz zmian wytycznych w zakresie trybu dokonywania wyboru projektów na niekorzyść wnioskodawców w trakcie trwania konkursu, z wyjątkiem, gdy konieczność zmian wynika ze zobowiązań międzynarodowych lub przepisów odrębnych ustaw.
- 27) Dot. art. 35a – w celu określenia zakresu koordynacji oraz monitorowania realizacji działań rozwojowych proponuje się utworzenie Komitetu Koordynacyjnego do spraw Polityki Rozwoju w celu monitorowania procesu przygotowania i realizacji strategii rozwoju oraz programów. Z uwagi na charakter zadań tego Komitetu celowe wydaje się ustawowe umocowanie jego funkcjonowania. Komitet Koordynacyjny ma być organem opiniodawczo-doradczym Prezesa Rady Ministrów w sprawach dotyczących koordynacji programowania i wdrażania polityki rozwoju, który powołując ten Komitet określi także jego skład.

- 28) Dot. art. 35b – zaproponowany przepis dotyczy wprowadzenia obowiązku przygotowywania przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego raportu o rozwoju społeczno-gospodarczym, regionalnym oraz przestrzennym, zawierającego rekomendacje dla polityki regionalnej, polityk sektorowych odnoszących się do określonych dziedzin oraz elementów przestrzennych. Raport oceniać będzie poziom i tempo rozwoju w wyżej wymienionych obszarach na tle UE. Wnioski z raportu stanowiąc będą podstawę do aktualizacji obowiązujących strategii rozwoju i programów. Przepis ma na celu zapewnienie skuteczności i efektywności polityki rozwoju kraju w tym przez poprawę, jakości programowania strategicznego.
- 29) Dot. art. 35c – projektowany przepis powołuje i reguluje kwestie związane z utworzeniem i funkcjonowaniem Komitetu do spraw Kontroli i Audytu Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności. Należy przy tym podkreślić, że analogiczny „instrument” z powodzeniem funkcjonuje w odniesieniu do poprzedniego okresu programowania na podstawie art. 56b ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju.
- 30) Dot. art. 35d – projektowany przepis stanowi, że funkcję instytucji audytowej, zdefiniowanej w art. 5 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju pełni Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej.
- 31) Dot. art. 35e – projektowany przepis określa obowiązki beneficjenta w zakresie sprawowanej przez uprawnione podmioty kontroli prawidłowości realizowanego przez beneficjenta projektu.
- 32) Dot. art. 36 – zmiana ust. 2 następuje w konsekwencji zmiany podziału programów na programy operacyjne i programy rozwoju zgodnie z art. 15 ust. 4. W rozumieniu dotychczasowej ustawy programy rozwoju nie wymagają struktur organizacyjnych oraz trybu działania określonego w art. 63 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne, dotyczące Europejskiego Fun-

działania Funduszu Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999. Nowe brzmienie art. 36 ust. 2 ogranicza powołanie Komitetu Monitorującego w rozumieniu ww. rozporządzenia do programów współfinansowanych ze środków UE.

Uchyła się ust. 4 ze względu na fakt, że w skład Komitetu Monitorującego regionalny program operacyjny wchodzi przedstawiciele poszczególnych szczebli władz regionu. W związku z tym nie ma potrzeby udziału dodatkowych przedstawicieli tych władz.

Dotyczy przepisów przejściowych i końcowych

Art. 7 – 19 obejmują przepisy przejściowe i końcowe. Ponieważ ustawa jest zmieniana w trakcie jej realizacji niezbędne okazało się wprowadzenie przepisów intertemporalnych, umożliwiających płynne wprowadzenie zaproponowanych zmian, tak, aby nie było wątpliwości, co do tego, które przepisy należy stosować. I tak:

Art. 7 nakłada obowiązek dostosowania obecnie obowiązujących strategii rozwoju województwa do wymagań określonych w projekcie ustawy. Jednocześnie przepis ten przewiduje okres 9 miesięcy na dostosowanie tych strategii.

Art. 8 stanowi o wojewódzkich programach rozwoju, wydawanych przez samorządy województw.

Art. 9 dotyczy uchylanych przepisów powołujących Stałe Konferencje Współpracy. Należy ustanowić stosowny termin na zamknięcie działalności tych konferencji.

Art. 10 stanowi o konieczności dostosowania programów rozwoju przyjętych przed dniem wejścia w życie projektowanej nowelizacji do wymagań określonych projektowanymi przepisami.

Art. 11 dotyczy dotychczasowych przepisów wykonawczych wydawanych na podstawie art. 21 ust. 3, czyli tzw. „pomocówki”. Ponieważ są to przepisy, które w znacznej części muszą być notyfikowane Komisji Europejskiej, konieczne jest zachowanie długiego okresu przejściowego, który pozwoli na powtórna notyfikację.

Art. 12 stanowi, że listy ogłoszone na podstawie art. 28 ust. 1a i 1b obowiązującej ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju obowiązują do dnia ich zmiany lub uchylecia.

Art. 13 dotyczy rozporządzenia w sprawie ekspertów, wydanego na podstawie obecnie obowiązującego art. 31 ust. 3. Zakłada się, że przepisy wykonawcze będą obowiązywać jeszcze przez 3 miesiące od dnia wejścia w życie nowelizacji tak, aby przewidywane nowelizacją bazy danych prowadzone przez IZ oraz centralna baza danych miały możliwość zaistnieć i zostać zorganizowane przed utratą mocy dotychczasowych przepisów wykonawczych.

Art. 14 ustanawia przepis przejściowy do stosowania wytycznych wydanych na podstawie art. 35 ust. 3 pkt 11, które mogą być stosowane przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie nowelizacji.

Art. 15 przesądza o właściwości przepisów, które będą mieć zastosowanie do toczących się konkursów. Jeżeli konkursy zostaną ogłoszone przed wejściem w życie nowelizacji zastosowanie znajdą przepisy dotychczasowe.

Art. 16 stanowi, że właściwe Instytucje Zarządzające dostosują systemy realizacji do potrzeb wynikających ze zmiany przepisów m.in. w zakresie procedury odwoławczej dotyczącej projektów wybieranych w trybie konkursowym w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej nowelizacji. Przepis ten ma stanowić dodatkowe zabezpieczenie dla potencjalnych wnioskodawców i gwarantować, że po upływie wskazanego terminu wszystkie systemy realizacji będą spełniać wymogi wynikające z przepisów prawa.

Art. 17 stanowi o tym, że dokument „Strategia rozwoju kraju 2007 – 2015” z dniem wejścia w życie nowelizacji staje się dokumentem regulowanym w no-

welizacji, jako średniookresowa strategia rozwoju kraju i w związku z tym musi spełniać wymogi określone w ustawie.

Art. 18 stanowi o Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia 2007 – 2013, które z dniem wejścia w życie nowelizacji staną się narodową strategią spójności, zgodnie z zasadami określonymi w nowelizacji.

Proponuje się, aby przepisy projektowanej nowelizacji weszły w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 5 pkt 3 (dot. art. 106a ustawy o finansach publicznych; z uwagi na potrzebę zapewnienia Ministrowi Finansów czasu na wykształcenie instrumentów umożliwiających wykonywanie nałożonych na niego tym przepisem obowiązków), który ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 2009 r. (art. 19).

Wstępna opinia o zgodności z prawem UE – projekt jest zgodny z prawem UE. Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projekt ustawy, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414), został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej. Żaden z podmiotów zajmujących się działalnością lobbingsową nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty objęte regulacją

Proponowane w ustawie zmiany będą dotyczyć uporządkowania systemu instytucjonalnego oraz usystematyzowania działań strategicznych podejmowanych zarówno na szczeblu centralnym, jak i regionalnym, przez podmioty uczestniczące w zarządzaniu procesami rozwoju kraju, w tym zaangażowane we wdrażanie funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności. Ustawa wprowadza regulacje mające na celu określenie zasad, mechanizmów współpracy oraz koordynacji działań podejmowanych przez Radę Ministrów na poziomie krajowym z działaniami podejmowanymi przez samorząd terytorialny na poziomie regionu, co ma być odpowiedzią na potrzebę zapewnienia efektywnej koordynacji do osiągnięcia wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych na poziomie krajowym i regionalnym, przy uwzględnieniu interesów różnych podmiotów.

2. Wpływ regulacji na rynek pracy

Regulacje zaproponowane w nowelizacji kształtować będą warunki do przyspieszenia wzrostu gospodarczego oraz tworzenia nowych miejsc pracy, przyczyniając się do zwiększenia zatrudnienia oraz zmniejszenia stopy bezrobocia w kraju. Służyć temu będzie:

- nadanie nowego wymiaru polityce rozwoju przez włączenie w jej nurt celów nakierowanych na podnoszenie konkurencyjności gospodarki oraz tworzenie nowych miejsc pracy w myśl Odnowionej Strategii Lizbońskiej,
- usystematyzowanie, uzupełnienie oraz wprowadzenie hierarchii głównych dokumentów, co ma na celu nakierowanie działań podmiotów prowadzących politykę rozwoju na realizację celu nadrzędnego oraz zapewnienie spójności podejmowanych działań, których rezultatem będzie m.in. poprawa sytuacji na rynku pracy,

- zwiększanie efektywności wykorzystywania środków publicznych, w tym funduszy unijnych w perspektywie okresu 2007 – 2013 oraz innych źródeł zagranicznych przyczyniając się do dynamizacji wzrostu gospodarczego i zwiększenia zatrudnienia.

3. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Przewiduje się, że wprowadzenie regulacji zwiększy konkurencyjność gospodarki dzięki wprowadzeniu obowiązku programowania długofalowego, średniookresowego oraz odnoszącego się do regionów, rozwoju przestrzennego, sektorów lub poszczególnych dziedzin. Realizacja celów zawarta w dokumentach programowych będzie prowadzona z wykorzystaniem środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, które znacznie zwiększą możliwości finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych, w tym związanych z podnoszeniem konkurencyjności przedsiębiorstw, a w szczególności w zakresie objętym Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka.

Powyższe działania poprawią konkurencyjność zewnętrzną i wewnętrzną gospodarki, wzmacniając pozycję polskich przedsiębiorstw na jednolitym rynku europejskim.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Środki na realizację polityki rozwoju kraju, której zasady, podmioty oraz tryb współpracy określa ustawa, pochodzą z montażu różnych źródeł publicznych krajowych, zagranicznych i prywatnych. Publiczne środki krajowe będą pochodziły z:

- budżetu państwa,
- budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Powiązanie programowania strategicznego z wieloletnim programowaniem budżetowym przez wprowadzenie w przepisach o finansach publicznych wieloletniego planu finansowego rozwoju kraju pozwoli na zapewnienie wie-

loletniego finansowania polityki rozwoju. Analiza skuteczności realizacji planu finansowego programów i wydatków oraz stopnia osiągnięcia wskaźników rzeczowych jest podstawą do planowania wydatków w kolejnych latach.

Istotnym zasileniem źródeł finansowania polityki rozwoju kraju w latach 2007 – 2013 są środki zaangażowane w realizację Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia/Narodowej Strategii Spójności, które wynoszą około 85,6 mld euro. Z tej sumy 67,3 mld euro będzie pochodziło z budżetu Unii Europejskiej, 11,9 mld euro z krajowych środków publicznych (w tym ok. 5,9 mld euro z budżetu państwa) i ok. 6,4 mld euro zostanie zaangażowanych ze strony podmiotów prywatnych.

Wydatki w ramach polityki spójności będą koordynowane z wydatkami przeznaczonymi na instrumenty strukturalne Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej, a także programami europejskimi w sferze wzmacniania konkurencyjności. Łączna suma środków włączona w realizację działań rozwojowych, wyniesie, więc ponad 107,9 mld euro, w tym 85,4 mld środków UE.

Ponadto przewiduje się, że zmiany wynikające z nowelizacji ustawy o Narodowym Planie Rozwoju pociągną za sobą następujące skutki finansowe: w 2009 roku 145 etatów, co daje 12 691 000,00 zł, a od 2010 roku – 80 etatów, co daje 7 000 000,00 zł.

Wydatki związane z opracowaniem długookresowej strategii rozwoju kraju, długookresowej strategii rozwoju przestrzennego kraju, aktualizacji średniookresowej strategii rozwoju kraju (SRK 2007 – 2015), jak również opracowania krajowej strategii rozwoju regionalnego szacuje się na około 5 mln zł. Środki te będą przeznaczone na:

- opracowanie ekspertyz z zakresu ww. tematyki,
- zorganizowanie narad eksperckich,
- zorganizowanie konferencji/debat poświęconych poszczególnym strategiom,

- zlecenie opracowania oceny oddziaływania poszczególnych strategii na środowisko, zgodnie z wymogami UE,
- wymiana doświadczeń i konsultacje z wybranymi krajami UE,
- działania z zakresu promocji i informacji – koszty druku dokumentów, folderów informacyjnych itp.,
- zakup publikacji i materiałów pomocniczych.

5. Konsultacje społeczne

Wraz z przekazaniem do uzgodnień międzyresortowych projekt został przesłany do zaopiniowania przez następujące podmioty:

- 1) marszałków województw;
- 2) Komisję Krajową NSZZ „Solidarność”;
- 3) Forum Związków Zawodowych;
- 4) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 5) Polską Konfederację Pracodawców Prywatnych Lewiatan;
- 6) Konfederację Pracodawców Polskich;
- 7) Business Center Club;
- 8) Związek Rzemiosła Polskiego;
- 9) Unię Miasteczek Polskich;
- 10) Związek Województw RP;
- 11) Związek Miast Polskich;
- 12) Związek Powiatów Polskich;
- 13) Związek Gmin Wiejskich RP;
- 14) Unię Metropolii Polskich;
- 15) Związek Powiatów Polskich;
- 16) Radę Główną Szkolnictwa Wyższego;

17) Radę Działalności Pożytku Publicznego.

Ponadto, w ramach konsultacji społecznych projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Uwagi zgłosili Marszałkowie Województw: Dolnośląskiego, Kujawsko-Pomorskiego, Lubelskiego, Łódzkiego, Małopolskiego, Opolskiego, Podlaskiego, Śląskiego, Świętokrzyskiego, Wielkopolskiego, Zachodniopomorskiego a także Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan, Konwent Marszałków Województw RP, Wojewódzki Urząd Pracy w Zielonej Górze oraz Forum Związków Zawodowych.

Zasadnicza część uwag została uwzględniona, odnosiły się one generalnie do wskazanych poniżej zagadnień:

- 1) w ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa doprecyzowano terminologię zgodnie ze zmianami wprowadzanymi do ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju;
- 2) w ustawie z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych wskazano wyraźnie, co dzieje się z odsetkami od środków przekazanych samorządom województw, że stanowią one dochód samorządu z przeznaczeniem na realizację odpowiedniego programu operacyjnego. Uwaga ta została uwzględniona przez uzupełnienie art. 202 ust. 5, w którym wskazano, że odsetki od otrzymanych środków stanowią dochód samorządu województwa i mają być przeznaczone na realizację odpowiedniego programu operacyjnego, oraz doprecyzowanie treści art. 209 ust. 2 pkt 3a, który otrzyma brzmienie „3a) zasady rozliczania odsetek bankowych od przekazanych środków dotacji rozwojowej w formie zaliczki”;
- 3) w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju uwzględniono uwagi odnoszące się do:
 - a) definicji beneficjenta,
 - b) zakresu czasowego średniookresowej strategii rozwoju kraju,

- c) trybu aktualizacji długookresowej strategii rozwoju kraju,
- d) trybu uzgadniania projektu strategii rozwoju, oraz konsultacji programów,
- e) propozycji wyraźnego wskazania obowiązku konsultowania strategii ponadregionalnej z właściwymi samorządami województw nie została uwzględniona, gdyż zgodnie z przepisami znowelizowanej ustawy strategii ponadregionalne należą do grupy strategii rozwoju, zatem podlegają one takim samym uzgodnieniom jak wszystkie strategie.

Ponadto zrezygnowano z określania w wieloletnim planie finansowym limitów wydatków z podziałem na województwa.

Nie została jednak uwzględniona część uwag zgłoszonych przez uczestniczące w konsultacjach społecznych podmioty, m.in.:

- 1) do ustawy z dnia 30 czerwca 2005 o finansach publicznych:
 - a) uwaga do zmian w klasyfikacji budżetowej, gdyż to zagadnienie regulowane jest rozporządzeniem wydawanym przez Ministra Finansów,
 - b) propozycja, aby w ustawie uregulować kwestię odsetek od środków otrzymanych przez beneficjentów, gdyż to zagadnienie powinno być regulowane w umowie o przyznanie dotacji rozwojowej;
- 2) do ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju:
 - a) postulaty wyłączenia obowiązku konsultowania strategii z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego (KWRST) ze względu na to, że w ramach KWRST reprezentowane są także samorządy gminne i powiatowe, i w celu zapewnienia konsultacji właśnie z samorządami gminnymi i powiatowymi,

- b) potrzeba wyraźnego wskazania, z jakich powodów mogą być modyfikowane strategie w okresie ich realizacji, gdyż nie jest możliwe stworzenie zamkniętej listy takich okoliczności. Aktualizacja będzie przeprowadzana w razie konieczności,
- c) uwagi odnośnie do rezygnacji z wymogu, aby załącznik do ustawy budżetowej zawierał m. in. wskaźniki rzeczowe i finansowe programu w roku budżetowym i dwóch kolejnych latach. Wskaźniki służą monitorowaniu i ocenie realizacji strategii, konieczne więc jest ich zachowanie,
- d) propozycja utrzymania obecnego stanu prawnego, co do kwestii ekspertów, gdyż zmiany, m.in. odejście od wydawania rozporządzeń w tym zakresie, możliwość tworzenia baz ekspertów przez poszczególne Instytucje Zarządzające, jest elementem decentralizacji zarządzania funduszami pomocowymi UE.

W dniu 28 maja 2008 r. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego, na posiedzeniu plenarnym przyjęła projekt ustawy jako uzgodniony ze stroną samorządową.

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU

Mikołaj Dowgielewicz
Min. MD/44/2008/DP-ar

Warszawa, dnia 31 lipca 2008 r.

Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu *ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrażaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności*, wyrażona na podstawie art. 9 pkt 2 w związku art. 2 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 pkt 2a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Mikołaja Dowgielewicza.

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedstawionym projektem ustawy (pismo nr RM-10-128-08), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedłożony projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do wiadomości:
Pan Augustyn Kubik
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

Sup. Sekretarz Komitetu
Integracji Europejskiej
[Signature]
PODSEKRETARZ STANU
Sylwia Kucharska